การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย

CAMELS ANALYSIS AFFECTING RETURN ON OPERATIONS OF COOPERATIVES IN THAILAND

ร้อยตรี มงคล มูลคำ
MONGKHOL MOOLKHAM

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุม

CAMELS ANALYSIS AFFECTING RETURN ON OPERATIONS OF COOPERATIVES IN THAILAND

MONGKHOL MOOLKHAM

INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ACCOUNTANCY SCHOOL OF ACCOUNTANCY
SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2021

COPYRIGHT OF SRIPATUM UNIVERSITY

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย CAMELS ANALYSIS AFFECTING RETURN ON OPERATIONS OF COOPERATIVES IN THAILAND
นักศึกษา	ร้อยตรี มงคล มูลคำ รหัสประจำตัว 64501624
หลักสูตร	บัญชีมหาบัณฑิต
คณะ	บัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ สาระพัด)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต)

คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม อนุมัติให้นับการค้นคว้าอิสระ ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

คณบดีคณะบัญชี

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หัวข้อค้นคว้าอิสระ การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย

คำสำคัญ สหกรณ์/ การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน/ ผลการดำเนินงาน

นักศึกษา ร้อยตรี มงคล มูลคำ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต

หลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต

คณะ บัญชี

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปีการศึกษา 2564

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รวบรวมข้อมูลได้จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด แบ่งข้อมูลออกเป็น 7 ประเภทสหกรณ์ โดยเก็บข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์แต่ละประเภท และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณในการทดสอบสมมติฐาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า อัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนและอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าหากสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูง ตลอดจนลดต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง จะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงขึ้น และเมื่อพิจารณาขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมร่วมด้วย จะพบว่า อัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า หากสหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์รวมมากและมีการเติบโตของธุรกิจสูง จะส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิสูงขึ้นด้วย

TITLE	CAMELS ANALYSIS AFFECTING RETURN ON OPERATIONS OF COOPERATIVES IN THAILAND
KEYWORD	COOPERATIVE/ CAMELS ANALYSIS / OPERATION EARNINGS
STUDENT	2Lt. MONGKHOL MOOLKHAM
ADVISOR	ASST.PROF. DARANEE UACHANACHIT, Ph.D.
LEVEL OF STUDY	MASTER OF ACCOUNTING
FACULTY	ACCOUNTING SRIPATUM UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR	2021

ABSTRACT

The objective of this research is to analyze the economic and financial conditions that affect the return on operations of cooperatives in Thailand. The sample group used in this research was cooperatives that the Cooperative Auditing Department collected data from all of cooperatives. Data were divided into 7 types of cooperatives. Data were collected from reports on the performance and financial status of each type of cooperative, and the policy interest rate change from 2007 to 2020. Multiple regression analysis was used to test the hypothesis at the statistical significance level of 0.05

The results showed that asset turnover has a positive effect on the rate of return. The ratio of capital and operating expenses to earnings before operating expenses has a negative effect to the rate of return on equity statistically significant shows that if the cooperative the use of operating assets generates high income. As well as reducing unnecessary expenses, it will result in a higher rate of return on equity and when considering the size of cooperatives as measured by total assets, it was found that business growth had a statistically significant positive effect on net profit margins. Show that if a cooperative has a large total asset value and high business growth, it will also result in higher net profit margins.

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ฉบับนี้ สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจาก ท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ คณบดีคณะบัญชีและอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดารณี เอื้อชนะจิต เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ แนวคิด จนกระทั่งสามารถแก้ไขและปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ ทางด้านวิชาการมาได้ด้วยดีโดยตลอด รวมถึงท่านคณะกรรมการสอบงานวิจัย ตลอดจนเจ้าของผลงานวิจัย สารนิพนธ์ งานวิทยานิพนธ์ และเอกสารบทความวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้รวบรวมนำมาประกอบการศึกษาค้นคว้าและได้นำมาอ้างอิงปรับใช้เป็นแนวทางในการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาที่คอยเป็นกำลังใจ ให้โอกาสทางการศึกษา ตลอดจนให้คำแนะนำจนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี สำหรับผู้วิจัยก็หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต และประโยชน์ที่ได้รับจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบความดีงามแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ร้อยตรี มงคล มูลคำ

สิงหาคม 2565

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ II
กิตติกรรมประกาศ III
สารบัญ IV
สารบัญตาราง VI
สารบัญภาพ VIII

บทที่ **หน้า**

1 บทนำ 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย 3
1.4 สมมติฐานการวิจัย 5
1.5 ขอบเขตของการวิจัย 7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 8
1.7 นิยามศัพท์ 8

2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 10
2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทย 11
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS Analysis) 24
2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย 30
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการดำเนินงาน 31
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรกำกับ 32
2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน 34
2.7 ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล 36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

3 ระเบียบวิธีวิจัย 48
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 48
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล 49
3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 49
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 52
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 52

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 58
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา 58
4.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ 60
4.3 การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ 63

5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 74
5.1 สรุปผลการวิจัย 74
5.2 อภิปรายผลการวิจัย 79
5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย 91
5.4 ข้อเสนอแนะ 92

บรรณานุกรม 94
ภาคผนวก 100
ภาคผนวก ก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. 101
ภาคผนวก ข รายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน 108
ประวัติผู้วิจัย 115

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1 อัตราส่วนที่ใช้วัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง 26
2 อัตราส่วนที่ใช้วัดคุณภาพของสินทรัพย์ 27
3 อัตราส่วนที่ใช้วัดขีดความสามารถในการบริหาร 27
4 อัตราส่วนที่ใช้วัดการทำกำไร 28
5 อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่อง 29
6 สรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 46
7 ตัวแปรที่ใช้วัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง 49
8 ตัวแปรที่ใช้วัดคุณภาพของสินทรัพย์ 50
9 ตัวแปรที่ใช้วัดขีดความสามารถในการบริหาร 50
10 ตัวแปรที่ใช้วัดการทำกำไร 50
11 ตัวแปรที่ใช้วัดสภาพคล่อง 51
12 ตัวแปรที่ใช้วัดผลตอบแทนจากการดำเนินงาน 51
13 สรุปรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย 57
14 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา 59
15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 60
16 การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า VIF 62
17 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน 62
18 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย 63
19 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย 65
20 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม 67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

21 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม 69
22 สรุปผลตามสมมติฐานของงานวิจัย 71

สารบัญภาพ

ภาพประกอบที่ **หน้า**

1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย 4
2 ตัวแปรกำกับ..... 33
3 First Stage Moderation Model..... 33
4 Second Stage Moderation Model..... 34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สหกรณ์สหกรณ์ คือ องค์การของบรรดาบุคคล ซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินงานวิสาหกิจร่วมกัน และควบคุมกันเองตามหลักเสรีประชาธิปไตย เพื่อสนองตอบต่อความต้องการอันจำเป็น ซึ่งในความหมายตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายไว้ว่า คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมโดยช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ดังนั้น สหกรณ์จึงตั้งขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่แก้ปัญหาในด้านการทำมาหากินที่เหมือนหรือคล้ายๆ กันหรือความต้องการบริการที่เหมือนกัน และเป็นปัญหาที่สมาชิกแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขเองได้ตามลำพังหรือตั้งขึ้นมาเพื่อดำเนินการให้สมาชิกได้รับประโยชน์ในการประกอบอาชีพของตนมากกว่าที่แต่ละคนนั้นเคยได้จากการดำเนินกิจการด้วยตนเองเพียงลำพัง

สหกรณ์จึงกลายเป็นประเภทธุรกิจหนึ่งที่มีการดำเนินงานในหลากหลายรูปแบบภายใต้สภาวการณ์สังคมในยุคปัจจุบัน อีกทั้งสภาพเศรษฐกิจที่ซบเซามาเป็นระยะเวลานานจากวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทยในหลายปีที่ผ่านมา ซึ่งทำให้ค่าครองชีพยิ่งสูงมากขึ้นส่งผลให้ความต้องการด้านการกู้ยืมหรือการขอสินเชื่อนั้นเพิ่มสูงขึ้นด้วย แต่ในขณะเดียวกันปริมาณเงินฝากกลับลดลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถาบันการเงินเกิดปัญหาสภาพคล่อง เช่น จำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ แม้กระนั้นยังมีความเชื่อที่ว่า “ระบบสหกรณ์จะเป็นทางรอดของสังคมไทย” โดยในปัจจุบันการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์เป็นไปอย่างรวดเร็วซึ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านธุรกิจหลักโดยนโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจจะเร่งรัดให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อีกทั้งการลดต้นทุนสร้างความมั่งคงของรายได้และการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มทางด้านสินค้า การดำเนินงานพัฒนาสหกรณ์ที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ การสร้างโอกาสในการเข้าถึงระบบการตลาดคือสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (เกรียง กิจบำรุงรัตน์, 2559) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงได้มีนโยบายให้สหกรณ์ทั่วประเทศมีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยเฉพาะ ในรูปแบบที่เรียกว่า “การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ (CAMELS Analysis)”

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ (CAMELS Analysis) เป็นเครื่องมือทางการเงินจากการที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงธุรกิจ ผู้สอบบัญชีควรต้องนำโครงสร้างธุรกิจของสหกรณ์มาร่วมวิเคราะห์ด้วย เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของการบริหารจัดการสหกรณ์ได้ดียิ่งขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548)

วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์โดย CAMELS Analysis 6 มิติ คือ มิติที่ 1 C – Capital Strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง มิติที่ 2 A – Asset Quality : คุณภาพของสินทรัพย์ มิติที่ 3 M – Management Capability : ขีดความสามารถในการบริหาร มิติที่ 4 E – Earning Sufficiency : การทำกำไร มิติที่ 5 L – Liquidity Adequacy : สภาพคล่อง และมิติที่ 6 S – Sensitivity : ผลกระทบต่อธุรกิจ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548)

ผลตอบแทนจากการดำเนินงานสหกรณ์ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ ซึ่งจะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนและจากการทำกำไรจากยอดขายของกิจการ โดยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนจะเป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนที่เจ้าของควรจะได้รับจากการนำเงินมาลงทุนในกิจการ และอัตรากำไรสุทธิจะเป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบกำไรสุทธิกับรายได้จากการขาย ซึ่งจะช่วยในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ (โชษิตา เปสตันยี และขวัญกมล ดอนขวา, 2561)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยเพื่อที่จะได้ให้ผู้ที่มีความสนใจหรือมีความเกี่ยวข้องกับสหกรณ์สามารถนำผลการวิจัยไปบูรณาการบริหารจัดการรายจ่ายให้สัมพันธ์กับรายได้ เพื่อลดปัญหาที่คาดว่าอาจจะเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ในอนาคต การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย มาทำการวิเคราะห์ในช่วง ปี พ.ศ. 2550 – 2563 ซึ่งจะสามารถช่วยให้สหกรณ์นำมาประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบัน และปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกสหกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

1.2.2 เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

1.2.3 เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

1.2.4 เพื่อศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการบทบวนวรรณกรรม งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความวิชาการที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาพัฒนากรอบแนวคิดและตัวแปรที่ครอบคลุม ดังนั้นสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้สรุปและวางกรอบแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางการวิจัย ได้ดังนี้

“การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงาน
ของสหกรณ์ในประเทศไทย”

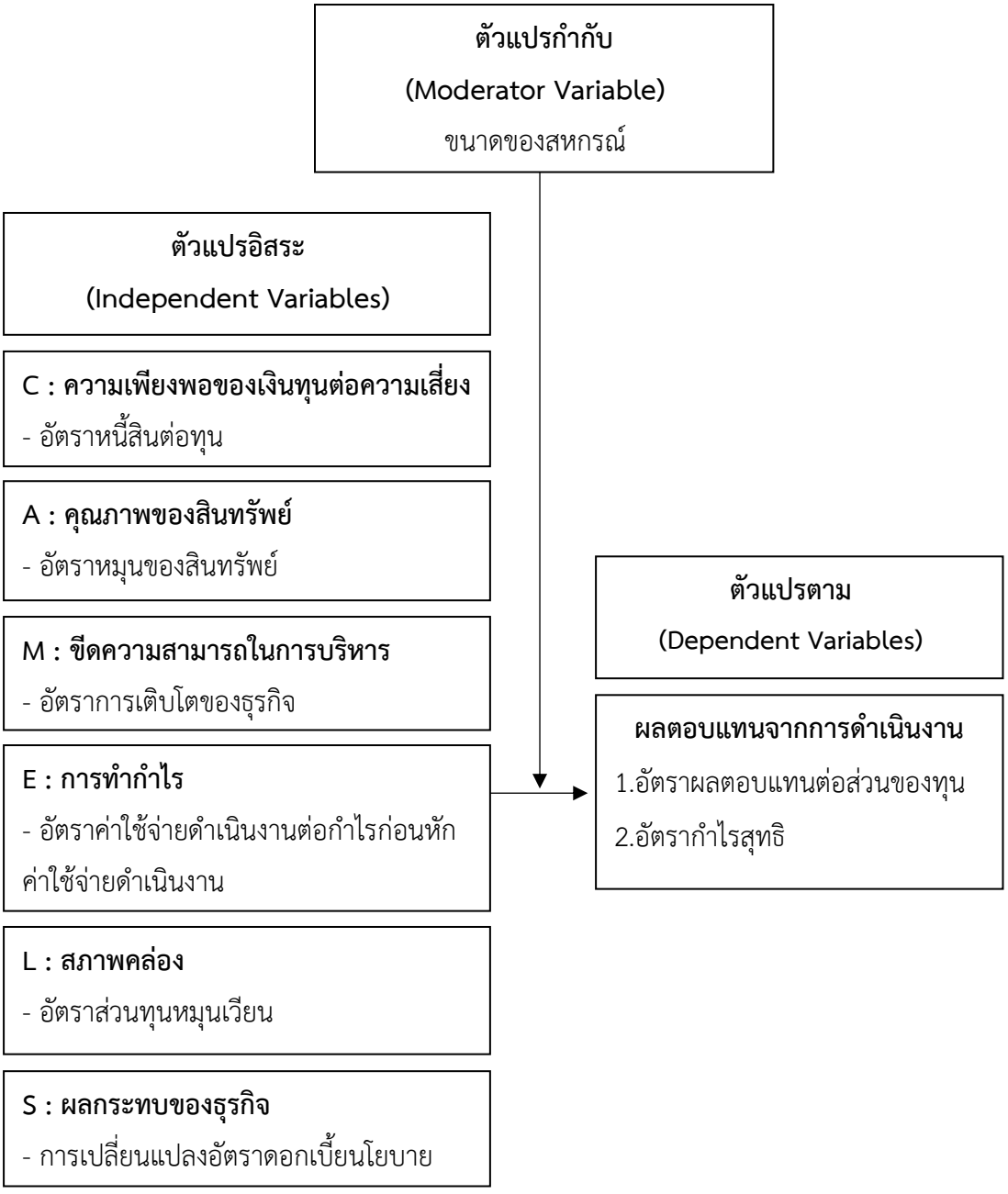

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

1.4 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 4 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 5 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 7 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 8 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 9 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 10 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 11 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 12 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 13 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 14 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 15 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 16 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 17 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 18 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 19 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 20 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 21 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 22 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 23 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 24 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย จึงได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย จากจากแหล่งข้อมูลของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2550 - 2563 โดยมุ่งเน้นศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ มิติที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจ มิติที่ 4 การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มิติที่ 5 สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน และมิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ โดยมีตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ สหกรณ์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และดำเนินงานอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – 2563

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รวบรวมข้อมูลได้จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด แบ่งข้อมูลออกเป็น 7 ประเภทสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์

1.5.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำขึ้นโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงินธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งหมด 14 ปี ได้จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 98 ข้อมูล

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ประโยชน์ทางด้านวิชาการ

1.6.1.1 การวิจัยในครั้งนี้ทำให้ทราบถึงการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยการนำขนาดของสหกรณ์มาร่วมพิจารณา

1.6.1.2 งานวิจัยนี้จะช่วยสนับสนุนแนวคิดในเรื่องผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่จะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไร และประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนและจากการทำกำไรจากยอดขายของกิจการ กล่าวคือ หากสหกรณ์ มีการใช้สินทรัพย์ดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูงตลอดจนลดต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง จะส่งผลให้มีผลตอบแทนจากการดำเนินงานสูงขึ้น

1.6.2 ประโยชน์จากการนำผลการวิจัยไปใช้

1.6.2.1 การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการสหกรณ์ในประเทศไทยที่สามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์เพื่อการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์

1.6.2.2 การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ทุกแห่ง ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้จากการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อลดภาวะการขาดทุนอันจะส่งผลถึงอัตราส่วนทางการเงินในภาพรวมของประเทศ

1.7 นิยามศัพท์

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิผลการดำเนินงาน ซึ่งแนวคิดดังกล่าว ประกอบด้วยมุมมอง 6 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ มิติที่ 3 ความสามารถในการบริหาร มิติที่ 4 การทำกำไร มิติที่ 5 สภาพคล่อง และมิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจ

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์เงินทุนที่สามารถรองรับผลกระทบจากความเสี่ยงทางด้านธุรกิจตลอดจนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์โดยใช้อัตราหนี้สินต่อทุนเป็นเครื่องมือในการวัด

คุณภาพของสินทรัพย์ หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ที่ลงทุนไปสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์อย่างไร และได้ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยใช้อัตราหมุนของสินทรัพย์เป็นเครื่องมือในการวัด

ขีดความสามารถในการบริหาร หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงการวิเคราะห์ถึงความสามารถของฝ่ายบริหารในการนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้อัตราการเติบโตของธุรกิจเป็นเครื่องมือในการวัด

การทำกำไร หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่ดำเนินอยู่โดยใช้อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการวัด

สภาพคล่อง หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความเพียงพอของเงินสด หรือสินทรัพย์สภาพคล่อง รวมถึงสินทรัพย์อื่นๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย โดยสามารถนำไปชำระหนี้ระยะสั้นของสหกรณ์ได้เมื่อถึงเวลากำหนดโดยใช้อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นเครื่องมือในการวัด

ผลกระทบต่อธุรกิจ หมายถึง ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจที่ก่อให้เกิดปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบต่อธุรกิจ โดยใช้การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นเครื่องมือในการวัด

ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน หมายถึง ตัวชี้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย เพื่อบ่งบอกถึงผลของการประกอบการภายใต้รูปแบบของอัตราส่วนทางการเงิน อันได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนที่จะได้รับจากการที่สมาชิกสหกรณ์นำเงินมาลงทุน โดยที่มาของรายได้นั้นอาจแตกต่างกันไปตามประเภทธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่

อัตรากำไรสุทธิ หมายถึง อัตราส่วนที่เปรียบเทียบกำไรสุทธิกับรายได้จากการขายหรือบริการ ซึ่งจะช่วยในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวมของสหกรณ์

ขนาดของสหกรณ์ หมายถึง ขนาดของธุรกิจโดยวัดจากมูลค่าของสินทรัพย์รวมของสหกรณ์แต่ละประเภท

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระ คือ (1) ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน (2) คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ (3) ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจ (4) การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (5) สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน (6) ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตัวแปรตาม ได้แก่ (1) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (2) อัตรากำไรสุทธิ ตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม โดยเก็บข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงิน และรายงานการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ย้อนหลังในระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 14 ปี จึงสามารถจำแนกออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทย

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS Analysis)

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรกำกับ

2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน

2.7 ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ในประเทศไทย

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของสหกรณ์

การปฏิวัติอุตสาหกรรมของประเทศอังกฤษในคริสต์ศตวรรษที่ 18 - 19 มีการนำเครื่องจักรมาทำงานแทนคน จนทำให้เกิดภาวการณ์ว่างงานและเศรษฐกิจแตกต่างในประเทศอังกฤษ ทำให้คนงานถูกปลดออกจากงาน และผู้ประกอบการรายย่อยต้องล้มละลาย ผลที่ตามมา คือ ความขัดแย้งในสังคมที่มีการแบ่งชนชั้นเป็นฝ่ายนายทุนกับฝ่ายกรรมกร

ในช่วงเวลานั้นได้มีนักคิดทางเศรษฐศาสตร์ เสนอแนวคิดในการปรับสภาพทางเศรษฐกิจให้ชนชั้นกรรมกร โดยเสนอแนวทางให้ผู้เดือดร้อนได้ร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือตัวเอง และแนวคิดนี้เองที่เป็นแนวทางนำไปสู่ระบบสหกรณ์ในเวลาต่อมา อย่างไรก็ตามผู้ที่นำแนวคิดมาปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง คือ โรเบิร์ต โอเวน (Robert Owen) นักปฏิรูปสังคมผู้ยิ่งใหญ่ ซึ่งภายหลังได้รับการยกย่องเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ของโลก โดยเขาเสนอให้มีการจัดตั้งชมรมสหกรณ์ขึ้น แนวทางของโอเวน คือ การให้ชมรมสหกรณ์ร่วมกันผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ เพื่อไว้ใช้ในหมู่สมาชิก แต่สภาพสังคมของอังกฤษในขณะนั้น ไม่เอื้ออำนวยให้จัดตั้งชมรมสหกรณ์ตามแนวคิดของเขาได้ ต่อมาโอเวนได้เดินทางไปทดลองจัดตั้งชมรมสหกรณ์ขึ้นที่นิวฮาโมนี มลรัฐอินเดียนา ประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2368 แต่ภายหลังก็ต้องยกเลิก เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย และปัญหาการต่อต้านจากสถาบันการเมืองและศาสนา

ใน พ.ศ. 2370 นายแพทย์วิลเลียม คิง ชาวเมืองไปรตัน ประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นผู้นิยมในความคิดของโอเวน ได้ชักชวนคนงานให้ร่วมทุนกันจัดตั้งสมาคมการค้าเพื่อจำหน่ายสินค้า การดำเนินการของสมาคมจะเก็บสะสมกำไรไว้เพื่อขยายกิจการของร้านค้าต่อไป แต่แนวคิดนี้ก็ไม่ประสบความสำเร็จ แต่ก็ถือเป็นแบบอย่างของสหกรณ์ร้านค้าในเวลาต่อมา

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2393 นายเฮอร์มัน ชูลซ์ ได้จัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้น ในกลุ่มพ่อค้าและช่างฝีมือ ต่อมาในปี พ.ศ. 2405 นายฟรีดริก วิลเฮล์ม ไรฟ์ไฟเซน จัดตั้งสหกรณ์เพื่อจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม ซึ่งจากพัฒนาการดังกล่าวได้กลายเป็นสหกรณ์ต้นแบบของโลก รวมทั้งสหกรณ์ในประเทศไทยด้วยเช่นกัน

2.1.2 หลักการสหกรณ์

หลักการสหกรณ์ หมายถึง กฎเกณฑ์หรือแนวทางปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานของกิจการสหกรณ์ประสบผลสำเร็จ หลักการสหกรณ์เกิดขึ้นครั้งแรกโดยผู้ใช้แรงงานในโรงงานทอผ้าที่เมืองรอชเดล ประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. 2387 โดยได้รวมกันจัดตั้ง “ร้านสหกรณ์รอชเดล” ตามแนวความคิดของ โรเบิร์ต โอเวน ซึ่งถือว่าเป็นสหกรณ์แห่งแรกในโลก โดยมีหลักการ 10 ข้อ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติ ต่อมาได้มีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับยุคสมัย โดยปัจจุบันหลักการสหกรณ์ที่ยอมรับเป็นสากล มี 7 ประการ ดังนี้

2.1.2.1 การเป็นสมาชิกโดยความสมัครใจและเปิดกว้างไม่กีดกันบุคคลที่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ เชื้อชาติ ศาสนา และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม

2.1.2.2 การควบคุมโดยสมาชิกตามวิถีทางในระบอบประชาธิปไตยสมาชิกทุกคนมีความเสมอภาคกัน ในการลงมติ สมาชิกทุกคนมี 1 เสียงเท่ากัน

2.1.2.3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิกสมาชิกต้องทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับและผู้ให้ เช่น ลงทุนซื้อหุ้น หรือควบคุมการใช้จ่ายเงิน ฯลฯ มิใช่เข้ามาเพื่อแสวงผลประโยชน์เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้สหกรณ์จะจ่ายเงินปันผลตามสัดส่วนที่สมาชิกซื้อสินค้า

2.1.2.4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระเน้นบริหารงานด้วยตนเอง พึ่งตนเองและดำรงไว้ซึ่งความเป็นอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจการชี้นำของรัฐหรือองค์กรภายนอกเป็นกลางทางการเมืองและในลัทธิศาสนา

2.1.2.5 การส่งเสริมการศึกษา ฝึกอบรม และให้ข้อมูลสารสนเทศเน้นให้สมาชิกมีโอกาสได้รับความรู้ การฝึกอบรม ดูงาน และรับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับสหกรณ์ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน

2.1.2.6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ด้วยกันมีการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างสหกรณ์ด้วยกัน ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับประเทศ

2.1.2.7 การเอื้ออาทรต่อชุมชนเน้นการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า และมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ

2.1.3 ลักษณะสำคัญของสหกรณ์

2.1.3.1 เป็นธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจหรือเพิ่มรายได้ให้แก่สมาชิก โดยอาศัยปัจจัยการผลิต เช่น คน เงิน ทรัพยากร และการจัดการ ฯลฯ

2.1.3.2 มีความสมัครใจ การเข้าเป็นสมาชิกและการเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาชิกต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ รวมทั้งควบคุมสมาชิกด้วยหลักประชาธิปไตย

2.1.3.3 มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจที่แน่นอน ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเป็นสำคัญ การแสวงผลกำไรเป็นเป้าหมายรอง

2.1.3.4 สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของและมีสิทธิเท่าเทียมกัน โดยต้องร่วมกันทำงานให้สหกรณ์ในฐานะเป็นเจ้าของร่วมกัน

2.1.3.5 มีการจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีฐานะเป็นนิติบุคคล

2.1.3.6 มีกฎหมายสหกรณ์และข้อบังคับสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินธุรกิจ

2.1.3.7 มีผลประโยชน์ร่วมกันและแบ่งบันผลประโยชน์ตามสัดส่วน สมาชิกได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจร่วมกันโดยได้รับเงินปันผลประจำปี ซึ่งแบ่งปัน

ตามสัดส่วน เช่น สมาชิกคนใดซื้อสินค้าจากสหกรณ์ร้านค้าจำนวนมาก ย่อมได้รับเงินปันผลประจำปีสูงขึ้น เป็นต้น

2.1.4 ประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย

สหกรณ์ มี 2 ชนิด ดังนี้ (ตาม พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511) สหกรณ์จำกัด คือ สมาชิกมีความรับผิดชอบจำกัดไม่เกินจำนวนค่าหุ้นที่ยังใช้ ไม่ครบมูลค่าหุ้นของตน สหกรณ์ไม่จำกัด คือ สมาชิกทุกคนต้องร่วมรับผิดชอบในหนี้ทั้งปวงของสหกรณ์ โดยไม่จำกัดจำนวน แม้ว่ากฎหมายระบุให้สหกรณ์มี 2 ชนิด แต่ในทางปฏิบัติสหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในประเทศ มีความแตกต่างกันในเรื่องประเภทของบริการที่ให้แก่สมาชิก ดังนั้นจึงนิยมจำแนกสหกรณ์ ออกเป็น 2 ภาค และ 7 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์ภาคการเกษตรมี 3 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม และสหกรณ์นอกภาคการเกษตรมี 4 ประเภท ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์บริการ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

2.1.4.1 สหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพการเกษตร วัตถุประสงค์ก็เพื่อให้สมาชิกดำเนินงานร่วมกันและตลอดจนเกื้อกูลกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ตลอดจนยกฐานะความเป็นอยู่ในปัจจุบันให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรถูกจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2459 ใช้ชื่อว่า “สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้” ในจังหวัดพิษณุโลกเป็นแห่งแรก โดยเป็นสหกรณ์การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน ตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มีรายได้ต่ำและมีหนี้สินมาก ด้วยทุนดำเนินงานเพียง 3,080 บาท โดยเป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาท

สหกรณ์การเกษตรปัจจุบันมีจำนวน 4,064 แห่งทั่วประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) เช่น สหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี สหกรณ์การเกษตรท่าวังผา จังหวัดน่าน สหกรณ์การเกษตรเมืองสุพรรณบุรี เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร

- ให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และรับฝากเงินจากผู้ที่เป็นสมาชิก
- จัดหาวัสดุการเกษตร เช่น ยาฆ่าแมลง และเมล็ดพันธุ์พืชมาจำหน่าย
- จัดหาตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต โดยไม่ต้องพึ่งพาพ่อค้าคนกลาง
- ส่งเสริมให้ความรู้เรื่องการเกษตรแผนใหม่
- ให้การศึกษา อบรม และทัศนศึกษาดูงาน เกี่ยวกับกิจการสหกรณ์แก่สมาชิก

ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นจากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีชีวิตที่ดีขึ้นในหลายๆ ด้าน

2.1.4.2 สหกรณ์ประมง

สหกรณ์ประมงจัดตั้งขึ้นในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพทำการประมง โดยกลุ่มบุคคลเหล่านี้จะรวมกลุ่มกันโดยถือหลักการในการช่วยตนเองและเกื้อกูลกันและกัน

สหกรณ์ประมงตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2492 โดยชื่อว่า “สหกรณ์ประมงพิษณุโลกจำกัด” ถือเป็นสหกรณ์ประมงแห่งแรก ที่ตั้งอยู่ในท้องที่ลำคลองกระบังโป่งนก อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ประมงประเภทประมงน้ำจืด ดำเนินการจัดสรรที่ทำกิน การจำหน่าย การแปรรูปและขออนุญาตสัมปทานให้สมาชิกจับสัตว์น้ำได้โดยสะดวก

สหกรณ์การประมงในปัจจุบันมีทั้งประมงน้ำจืดและประมงทางทะเล มีมากกว่า 96 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) เช่น สหกรณ์ปลาสวยงามแห่งสยาม สหกรณ์ประมงอนุรักษ์เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ สหกรณ์ผู้เลี้ยงกุ้งแห่งประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ประมง

- จัดหาวัสดุ อุปกรณ์การทำประมง และอื่น ๆ มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก
- จัดหาตลาด หรือจัดจำหน่ายสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำต่าง ๆ ของสมาชิกให้แก่ประชาชนผู้บริโภคในราคายุติธรรม
- จัดหาเงินกู้ให้สมาชิกกู้ไปลงทุนประกอบอาชีพ และรับฝากเงินจากสมาชิก
- ให้การสงเคราะห์สมาชิกและครอบครัวที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

2.1.4.3 สหกรณ์นิคม

สหกรณ์นิคม คือ สหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีหน้าที่ดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้กับประชาชน สร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้พักอาศัย ไปพร้อมกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูป การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคที่จำเป็นแก่ผู้ที่เป็นสมาชิก

สหกรณ์นิคมก่อตั้งแห่งแรกที่ อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ในปี พ.ศ. 2478 โดยดำเนินงานในการจัดซื้อที่นาที่เป็นที่ราชพัสดุ เพื่อนำมาจัดสรรให้สมาชิก 69 ครอบครัว ในรูปของสหกรณ์การเช่าซื้อที่ดิน ต่อมาในปี พ.ศ. 2481 ได้จัดตั้งนิคมสหกรณ์ใน อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และโดยได้จัดสหกรณ์เพื่อการเช่าที่ดินในเขตพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติที่เสื่อมสภาพที่อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

สหกรณ์นิคมในปัจจุบัน มีจำนวน 91 แห่ง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) อาทิ สหกรณ์นิคมสมุทรสาคร สหกรณ์นิคมสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ สหกรณ์นิคมท่าแซะ จังหวัดชุมพร และสหกรณ์นิคมทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์นิคม

- การจัดนิคม หมายถึง จัดหาที่ดินมาจัดสรรให้แก่ประชาชนเพื่อนำมาประกอบอาชีพทางการเกษตร และจัดให้มีสิ่งสาธารณูปโภคอันจำเป็นพื้นฐานแก่ผู้เข้าอยู่อาศัย ที่ดิน ที่นา มาจัดสรรดำเนินการส่วนใหญ่เป็นป่าเสื่อมโทรม หรือที่ราชพัสดุของกระทรวงการคลัง

- การจัดสหกรณ์ คือ รวบรวมสมาชิกที่เข้ามาอยู่อาศัยในนิคมหรือในที่ดินจัดสรรแห่งนั้นให้ร่วมก่อตั้งสหกรณ์ โดยดำเนินธุรกิจเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตรทุกอย่าง เช่น หาแหล่งสินเชื่อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือการเกษตรมาจำหน่าย รวมทั้งหาตลาดรับซื้อผลผลิตให้แก่สมาชิก เป็นต้น

- ทำให้สมาชิกสหกรณ์มีสหกรณ์เป็นสถาบันที่เป็นสื่อกลางในการขอรับบริการต่าง ๆ จากรัฐบาล และเป็นสถาบันที่อำนวยความสะดวกในด้านการจัดหาสินเชื่อ การรวมกันซื้อรวมกันขาย การส่งเสริมการเกษตรและการฝึกอบรมซึ่งเป็นการเสริมสร้างให้เกิดระบบที่ดีในการจัดหาการผลิตผล

2.1.4.4 สหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่ง เกิดจากการรวมตัวจัดตั้ง โดยกลุ่มบุคคลซึ่งมีอาชีพเดียวกันหรืออยู่อาศัยในชุมชนเดียวกัน เช่น หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ โรงงาน สถานศึกษา และชุมชนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ของสมาชิก และช่วยเหลือสมาชิกให้มีแหล่งกู้เงินเมื่อถึงคราวจำเป็น

สหกรณ์ออมทรัพย์ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2492 ในกลุ่มข้าราชการสหกรณ์และพนักงานธนาคารเพื่อการสหกรณ์จดทะเบียน โดยชื่อว่า “สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์จำกัดสินใช้” ถือเป็นสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งแรกในประเทศไทย

สหกรณ์ออมทรัพย์ในปัจจุบันมีจำนวน 1,463 แห่งทั่วประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) โดยส่วนใหญ่จัดตั้งในหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือด้านสวัสดิการแก่ข้าราชการและพนักงาน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูสุราษฎร์ธานี สหกรณ์ออมทรัพย์การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ออมทรัพย์

เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ สมาชิกจะออมทรัพย์กับสหกรณ์ได้ 2 วิธี ดังนี้

- การซื้อหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกินกว่า 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด เมื่อถึงสิ้นปีผู้ถือหุ้นจะได้รับเงินปันผลในอัตราที่กฎหมายกำหนด การฝากเงิน โดยได้รับผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ยเป็นอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์หรือสูงกว่า

- การให้บริการเงินกู้ สหกรณ์ออมทรัพย์จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิกมาหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความจำเป็นกู้ยืม โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่ากู้จากเอกชน

ทั้งนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ถือเป็นทั้งแหล่งเงินฝากและแหล่งเงินกู้ของสมาชิก ทำให้สมาชิกรู้จักการเก็บออมเงิน และไม่ต้องไปกู้เงินนอกระบบ ทำให้สถาบันครอบครัวมั่นคงขึ้น

2.1.4.5 สหกรณ์ร้านค้า

สหกรณ์ร้านค้า คือ สหกรณ์ที่ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2480 โดยราษฎร อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคบริโภคมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป แต่เวลาถัดมาได้เลิกล้มไป ภายหลังรัฐบาลได้เข้ามาช่วยเหลือด้านการดำรงชีพให้กับราษฎร โดยอำนวยความสะดวกในการก่อตั้งสหกรณ์ร้านค้าขึ้นมา โดยหากจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ที่ราษฎรหนาแน่นก็จะประสบความสำเร็จมากกว่าที่ตั้งในชนบท

สหกรณ์ร้านค้าในปัจจุบันมีจำนวน 180 แห่งทั่วประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) เช่น ร้านสหกรณ์วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำกัด และร้านสหกรณ์กรุงเทพ จำกัด เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์ร้านค้า

- จัดหาสินค้า อาหาร หรือสิ่งของเครื่องใช้ที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย โดยเน้นคุณภาพและมีราคาไม่แพงกว่าท้องตลาด

- ช่วยจำหน่ายผลผลิตของสมาชิก โดยแบ่งผลกำไรให้ทั้งสองฝ่ายตามข้อกำหนด

- เผยแพร่ให้ความรู้ด้านการค้าและการสหกรณ์แก่สมาชิก

2.1.4.6 สหกรณ์บริการ

สหกรณ์บริการเป็นสหกรณ์ที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนที่มีอาชีพเดียวกันไม่น้อยกว่า 10 คนขึ้นไป ซึ่งได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบอาชีพ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และมุ่งให้เกิดความมั่นคงในรายได้ เช่น สหกรณ์รถแท็กซี่ สหกรณ์นักเขียน สหกรณ์ผู้ผลิตและค้าน้ำแข็ง ฯลฯ

สหกรณ์บริการจัดตั้งครั้งแรกโดยเป็นการรวมตัวกันของผู้มีอาชีพทำร่ม ในปี พ.ศ. 2484 ใช้ชื่อ “สหกรณ์ผู้ทำร่มบ่อสร้าง จำกัดสินใช้” อยู่ที่ตำบลตันเปา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อมาในปี พ.ศ. 2496 ได้มีการจัดตั้ง สหกรณ์บริการไฟฟ้าหนองแขม จำกัด ถือเป็นสหกรณ์ที่ให้บริการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และในปี พ.ศ. 2497 จัดตั้งสหกรณ์มีดอรัญญิก จำกัด ตำบลทุ่งช้าง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในปัจจุบันสหกรณ์บริการมีจำนวน 1,249 แห่งทั่วประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) เช่น สหกรณ์ภูตะวัน – ปากช่อง สหกรณ์บริการอาสาสมัครสาธารณสุขชัยภูมิ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์บริการ

- ให้บริการด้านการประกอบอาชีพตามประเภทธุรกิจที่ได้จัดตั้งขึ้น
- จัดหาอุปกรณ์และสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคายุติธรรม
- รับฝากเงิน ให้สมาชิกกู้เงิน และส่งเสริมด้านสวัสดิการต่าง ๆ แก่สมาชิก
- ช่วยเหลือสมาชิกด้านกฎหมายและคดีความต่าง ๆ

2.1.4.7 สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นเพื่อการรู้จักช่วยเหลือตนเองจุดประสงค์ก็เพื่อให้สมาชิกรู้จักการประหยัดและออมเพื่อการรู้จักช่วยตนเองเป็นเบื้องต้นและเป็นพื้นฐานในการสร้างความมั่นคงแก่ตนเองและครอบครัว

สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในประเทศไทยได้เริ่มจัดตั้งกลุ่มขึ้นแห่งแรก เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม พ.ศ. 2508 คือ “กลุ่มเครดิตยูเนี่ยนแห่งศูนย์กลางเทวา” กรุงเทพมหานคร และได้แพร่ขยายการจัดตั้งสหกรณ์และกลุ่มเครดิตยูเนี่ยนทั่วประเทศไทยขึ้นเป็นจำนวนมากภายใต้ปรัชญาและอุดมการณ์สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่มุ่งจะพัฒนาคนให้ช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ รวมทั้งเพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง

สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนในปัจจุบันมีจานวน 620 แห่งทั่วประเทศ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, ข้อมูล ณ วันที่ 31 มี.ค. 2565) เช่น สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนกลุ่มไทยสมุทร สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนคลองจั่น ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

- รับฝากเงินเพื่อส่งเสริมการประหยัดและเก็บออม
- ให้กู้เงิน เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาทางการเงินของสมาชิกโดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่เป็นธรรม
- จัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชน เพื่อนำเงินไปพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นการฝึกให้ผู้นำชุมชนและสมาชิกมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชนร่วมกัน
- ให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของสมาชิกและกำลังเงินทุนของสหกรณ์เพื่อเป็นสวัสดิการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงแก่สมาชิก และครอบครัว เช่น จัดรถรับส่งหน้าปากซอยทางเข้าหมู่บ้าน จัดเวรยามรักษาความปลอดภัย และจัดสถานที่รับเลี้ยงเด็กอ่อนวัยทารก เป็นต้น

2.1.5 การดำเนินการขอจัดตั้งสหกรณ์

ในการจัดตั้งสหกรณ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์แต่ละประเภทสามารถดำเนินการจัดตั้งสหกรณ์ตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขอคำแนะนำจากสหกรณ์จังหวัดหรือสหกรณ์อำเภอ คณะบุคคลซึ่งประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์ควรมีตัวแทนในการประสานงานกับสหกรณ์จังหวัดหรือสหกรณ์อำเภอเพื่อให้ได้แนวคิดว่าควรจัดตั้งสหกรณ์หรือไม่ และควรเป็นสหกรณ์ประเภทใด พร้อมคำแนะนำการดำเนินการตามขั้นตอน ต่าง ๆ ด้วย

ขั้นตอนที่ 2 ประชุมผู้ซึ่งประสงค์จะเป็นสมาชิกเพื่อคัดเลือกผู้ขอจัดตั้งสหกรณ์จำนวน 10 – 15 คน ให้การศึกษาอบรมให้เข้าใจหลักการและวิธีการของสหกรณ์ ร่างกฎข้อบังคับ กำหนดแผนการดำเนินงาน ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 3 ประชุมคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากขั้นตอนที่ 2 เพื่อเลือกประเภทสหกรณ์ กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดระยะเวลาในการรวบรวมใบสมัคร กำหนดแผนการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ พิจารณาร่างข้อบังคับสหกรณ์ เพื่อเสนอให้ที่ประชุมผู้ซึ่งเป็นสมาชิกพิจารณา

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกเพื่อพิจารณากำหนดข้อบังคับสหกรณ์ แจ้งประเภทและวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ แจ้งแผนการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์

ขั้นตอนที่ 5 ยื่นเรื่องขอจดทะเบียนสหกรณ์คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องจัดทำเอกสารต่าง ๆ และยื่นขอจดทะเบียนต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยยื่นเอกสารได้ที่สานักงานสหกรณ์อำเภอหรือสหกรณ์จังหวัด

2.1.6 ปัจจัยส่งเสริมความสำเร็จของสหกรณ์

การดำเนินกิจการสหกรณ์จะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด เกิดจากปัจจัยสนับสนุนดังต่อไปนี้

2.1.6.1 สมาชิกเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในระบบสหกรณ์โดยสมาชิกต้องมีความเชื่อมั่นและศรัทธาว่าสหกรณ์เป็นสถาบันที่ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับสมาชิกและชุมชนได้ และมีความสำนึกว่าสหกรณ์เป็นของตนเองและเป็นของสมาชิกทุกคนจะทำให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกและมีส่วนร่วมในการบริหารกำกับดูแล

2.1.6.2 คณะกรรมการดำเนินการจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตจะต้องยึดถือผลประโยชน์ส่วนรวมของสหกรณ์เป็นสำคัญ นอกจากนี้คณะกรรมการดำเนินการจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความรู้ความสามารถ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้กิจการของสหกรณ์เจริญรุ่งเรือง

2.1.6.3 ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถบริหารจัดการสหกรณ์ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มุ่งใฝ่หาความรู้ ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมืองและสถานการณ์โลก เพื่อปรับเปลี่ยนการบริหารให้ทันการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อยู่เสมอ

2.1.6.4 การสนับสนุนจากภาครัฐโดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้การสนับสนุนกิจการสหกรณ์ ดังนี้

- ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ
- เผยแพร่ความรู้เรื่องสหกรณ์แก่ประชาชน
- ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อพัฒนากิจการสหกรณ์
- ฝึกฝนอบรมด้านอาชีพ จัดหาตลาด และดูแลราคาผลผลิตให้สหกรณ์

2.1.7 สถานภาพสหกรณ์

2.1.7.1 สหกรณ์เกิดขึ้นได้ เมื่อมีการจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ต่อนายทะเบียนสหกรณ์ หรือรองนายทะเบียนสหกรณ์ที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น

2.1.7.2 เมื่อจดทะเบียนแล้ว สหกรณ์มีสถานภาพเป็น “นิติบุคคล”

2.1.7.3 สหกรณ์เป็นนิติบุคคลในภาคเอกชน ไม่สังกัดส่วนราชการใดๆ

2.1.8 สาเหตุที่ต้องมีการจัดตั้งสหกรณ์

2.1.8.1 สหกรณ์เป็นที่รวมของผู้มีปัญหาคล้ายๆ กัน คนที่รู้ปัญหาดี คือ ตัวผู้มีปัญหานั่นเอง ฉะนั้น การแก้ปัญหาได้ดีที่สุดก็คือ การรวมคนที่มีปัญหานั้นมาช่วยกันแก้ไข

2.1.8.2 สหกรณ์เป็นองค์การที่มีกฎหมายรองรับ

2.1.8.3 สหกรณ์มีวิธีการจัดสรรผลประโยชน์ที่อย่างเป็นธรรม

2.1.9 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการ ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

2.1.9.1 ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก

2.1.9.2 รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์

2.1.9.3 ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากหน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

2.1.9.4 จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพยสิทธิในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

2.1.9.5 ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว

2.1.9.6 ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งเป็นทรัพย์สินให้กับสมาชิก

2.1.9.7 ให้กู้ยืมเงินแก่สหกรณ์อื่นได้ตามที่ถูกกำหนดไว้ในระเบียบของสหกรณ์

2.1.9.8 ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

2.1.10 โครงสร้างของสหกรณ์

สหกรณ์ตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของสหกรณ์แต่ทุกคนไม่สามารถร่วมบริหารกิจการของสหกรณ์ได้ จึงต้องมีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้บริหารงานแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการดำเนินการไม่เกิน 15 คน มีอำนาจหน้าที่ เป็นผู้ดำเนินกิจการและเป็นผู้แทนสหกรณ์ในกิจการทั้งปวง

เพื่อให้กิจการสหกรณ์ดำเนินการอย่างกว้างขวาง และให้บริการแก่สมาชิกอย่างทั่วถึง คณะกรรมการดำเนินการควรจัดจ้างผู้จัดการที่มีความรู้ความสามารถมาดำเนินธุรกิจแทนและผู้จัดการ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือกิจการสหกรณ์ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงปริมาณธุรกิจและการประหยัดเป็นสำคัญ

หน้าที่ความรับผิดชอบและจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนงานต่างๆ ในสหกรณ์ ดังนี้

2.1.10.1 สมาชิก สมาชิกสหกรณ์ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคกันในการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยมีสิทธิเข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อเสนอความคิดเห็น หรือออกเสียงเพื่อลงคะแนนในเรื่องต่างๆ หนึ่งคนต่อหนึ่งเสียง และมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์ รวมถึงสอดส่อง ดูแลกิจการสหกรณ์ให้พัฒนาและเจริญรุ่งเรืองโดยร่วมมือกับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

2.1.10.2 ที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์จะเรียกประชุมใหญ่สามัญ ปีละ 1 ครั้ง ภายใน 150 วัน นับตั้งแต่วันสิ้นปีทางบัญชี สำหรับการประชุมใหญ่สามัญของสหกรณ์นั้นจะต้องมีจำนวนสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด หรือต้องไม่น้อยกว่า 100 คน ในกรณีเป็นการประชุมใหญ่สามัญโดยผู้แทน จะต้องมีผู้แทนสมาชิกเข้าร่วมประชุมไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่า 100 คน จึงจะเป็นองค์ประชุมที่ประชุมใหญ่มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัย ตัดสินใจ และลงมติเรื่องทั้งปวงที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสหกรณ์ โดยถือเอามติเสียงข้างมากตามหลักประชาธิปไตย

2.1.10.3 ผู้ตรวจสอบกิจการที่ได้มาจากประชุมใหญ่ของสหกรณ์เลือกจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอกผู้ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิ อีกทั้งยังต้องความรู้ความสามารถในด้านธุรกิจ การบัญชี การเงิน การเศรษฐกิจ หรือการสหกรณ์ เพื่อเป็นผู้ตรวจสอบกิจการโดยมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ

การดำเนินงานของสหกรณ์ แล้วเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำเดือนต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ รวมถึงเสนอรายงานผลการตรวจสอบประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่สหกรณ์

2.1.10.4 คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ที่ประชุมใหญ่สหกรณ์เลือกตั้งสมาชิกเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งของสหกรณ์รวมถึงกำกับ ดูแลและติดตามการปฏิบัติงานของผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์เพื่อให้การดำเนินงานของสหกรณ์สามารถเอื้อประโยชน์แก่บรรดาสมาชิกและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

2.1.10.5 ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์อาจพิจารณาคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้ง หรือจัดจ้างเป็นผู้จัดการและผู้ช่วยผู้จัดการ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการทั่วไป และรับผิดชอบเกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการดำเนินงานที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์กำหนด รวมถึงอาจพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่อื่นๆ ตามความจำเป็น ได้แก่ เจ้าหน้าที่สินเชื่อ เจ้าหน้าที่ตลาด เจ้าหน้าที่บัญชี เจ้าหน้าที่การเงินเป็นต้น เพื่อปฏิบัติงานในสหกรณ์ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้จัดการสหกรณ์

2.1.11 สิทธิพิเศษของสหกรณ์

สหกรณ์ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน สำหรับการได้มา การจำหน่าย การยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ หรือการยึดหน่วง ซึ่งกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ หรือทรัพยสิทธิอันเกี่ยวเนื่องกับอสังหาริมทรัพย์ สหกรณ์ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล และเอกสารที่สหกรณ์ทำขึ้นบางอย่างได้รับการยกเว้นไม่เสียค่าอากรแสตมป์

2.1.12 ปัจจัยที่จำเป็นสำหรับสหกรณ์

ปัจจัยจำเป็นที่จะทำให้สหกรณ์ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน คือ

2.1.12.1 ผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์และกรรมการดำเนินการ ต้องมีความรู้ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์สหกรณ์เป็นการรวมคน ดังนั้นคนที่มารวมกันจำเป็นต้องเข้าใจถึงความมุ่งหมายในการรวมกัน รู้ถึงสิทธิและหน้าที่ รวมทั้งหลักและวิธีการสหกรณ์จึงจะทำให้ดำเนินกิจการได้โดยราบรื่น มีความมั่นคงและเข้มแข็ง สามารถอำนวยประโยชน์ให้สมาชิกได้สมความมุ่งหมาย ดังนั้น ควรอบรมให้บุคคลที่จะมารวมกันตั้งสหกรณ์รู้เรื่องดังกล่าวด้วย

2.1.12.2 ทุนดำเนินงานสหกรณ์ ทุนดำเนินงานได้มาจากค่าหุ้น เงินรับฝาก เงินกู้ยืม เงินช่วย เหลือจากบุคคลอื่นๆ และกำไรที่สะสมไว้ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงควรประมาณการไว้ว่าจะได้เงินทุนเป็นจำนวนเท่าใด จะได้มาจากไหน และถ้าไม่เพียงพอจะหาเพิ่มเติมได้โดยวิธีใด

2.1.12.3 ปริมาณธุรกิจที่เพียงพอ สหกรณ์ต้องมีรายจ่ายจากการดำเนินธุรกิจ รายจ่ายบางประเภทคงที่ไม่ว่าจะทำธุรกิจมากน้อยเท่าใด เช่น เงินเดือน ค่าสึกหรอ เป็นต้น ดังนั้น สหกรณ์จะต้องทำธุรกิจให้มาก พอจนมีรายได้คุ้มกับรายจ่าย ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงต้องประมาณดูว่าสหกรณ์

สมควรทำธุรกิจกับสมาชิกในด้านไหนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนการโฆษณาเชิญชวนหรือชักชวนให้สมาชิกมาทำธุรกิจกับสหกรณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

2.1.12.4 ผู้จัดการสหกรณ์ สหกรณ์ต้องทำธุรกิจ ต้องมีผู้รับผิดชอบการดำเนินงานและควบคุม กิจการของสหกรณ์อย่างใกล้ชิด ผู้จัดการสหกรณ์ต้องทำงานให้สหกรณ์เต็มเวลาควรมีประสบการณ์ ในการดำเนินธุรกิจ มีความสามารถซื่อสัตย์ ขยันขันแข็ง และมีความรู้ในหลักการวิธีการสหกรณ์ ผู้ริเริ่มตั้งสหกรณ์จึงจำเป็นต้องพิจารณาคัดเลือกหาคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์

2.1.12.5 ความต้องการของกลุ่มบุคคลที่จะรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ จะต้องเป็นความต้องการที่แท้จริง ของกลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันเป็นสหกรณ์ เพื่อแก้ไขปัญหาที่เขาเหล่านั้นไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง

สหกรณ์ที่ตั้งขึ้นโดยมีปัจจัยต่างๆ ดังที่กล่าวแล้ว จะสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ถูกต้องและตั้งอยู่บนพื้นฐานอันมั่นคงสืบไป

2.1.13 หน้าที่ของสมาชิก

หน้าที่ คือ สิ่งที่สมาชิกสหกรณ์จะต้องปฏิบัติหรือกระทำตาม หากไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้วสมาชิกสหกรณ์ย่อมจะมีความผิด ซึ่งอาจจะถูกลงโทษหรือบางครั้งอาจจะทำให้สหกรณ์ไม่เจริญเท่าที่ควร หรือสมาชิกจะเสียประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมด้วย หน้าที่ของสมาชิก มีดังนี้

2.1.13.1 ปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ และมติที่ประชุมใหญ่

2.1.13.2 เข้าร่วมประชุมทุกๆ ครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประชุมใหญ่ของสหกรณ์เพราะทำให้สมาชิกได้ทราบถึงผลการดำเนินงานของสหกรณ์

2.1.13.3 มีความสามัคคีกลมเกลียว ซื่อสัตย์ และเสียสละเพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

2.1.13.4 ให้ความร่วมมือส่งเสริมกิจการสหกรณ์ โดยถือหุ้นเพิ่มขึ้น หรือฝากเงินเพิ่มหรือใช้บริการของสหกรณ์

2.1.13.5 ควบคุมดูแลกิจการของสหกรณ์ โดยเสนอข้อคิดเห็นในที่ประชุมใหญ่เลือกสมาชิกที่ดีและเหมาะสมเป็นกรรมการของสหกรณ์

2.1.13.6 เลือกผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของสหกรณ์

2.1.13.7 ประพฤติตนในทางที่ถูกที่ควร เป็นต้นว่า มีใจกว้างยอมรับวิธีการใหม่ๆ ที่จะช่วยให้สหกรณ์ก้าวหน้า

2.1.13.8 ทำธุรกิจกับสหกรณ์ด้วยความภักดี พยายามสนใจและใช้บริการของสหกรณ์และชักชวนคนอื่นให้เข้ามาเป็นสมาชิกสหกรณ์

จะเห็นได้ว่า การที่สหกรณ์จะเจริญรุ่งเรือง สามารถให้บริการสมาชิกได้สมความมุ่งหมายที่ตั้งไว้นั้น สมาชิกมีบทบาทที่สำคัญมาก สมาชิกจึงควรใช้สิทธิปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มที่และถูกต้อง

2.1.14 วิธีบริหารจัดการสหกรณ์

เมื่อนายทะเบียนสหกรณ์รับจดทะเบียนจัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์มีฐานะ เป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ สามารถบริหารจัดการองค์กรได้ตามที่กำหนดในข้อบังคับและกฎหมาย มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เป็นผู้แทน สหกรณ์ใช้อำนาจหน้าที่บริหารจัดการภายในองค์กรสหกรณ์และในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก สามารถแบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

2.1.14.1 ระยะชั่วคราว

คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์มีอำนาจหน้าที่และสิทธิเสมือนเป็นคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์นั้น กล่าวคือ เป็นผู้แทนของสหกรณ์ดำเนินกิจการได้โดยชอบ บุคคลที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกได้สิทธิเป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น นับแต่วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนภายใน 90 วัน นับแต่วันรับจดทะเบียนสหกรณ์ คณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องนัดสมาชิกประชุมใหญ่สามัญครั้งแรก เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ตามที่กำหนดในข้อบังคับสหกรณ์และคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์ต้องมอบหมายการงานทั้งปวงให้กับคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

2.1.14.1 ระยะถาวร

หลังจากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้รับมอบหมายการดำเนินงานจากคณะผู้จัดตั้งสหกรณ์แล้ว สหกรณ์ดำเนินกิจการอย่างถาวรสืบต่อไป จนกว่าจะเลิกสหกรณ์

2.1.15 บทบาท ภารกิจ หน้าที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกเพื่อให้ทำหน้าที่บริหารงานสหกรณ์แทนมวลสมาชิก โดยพัฒนาสหกรณ์ให้เจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้ามั่นคงสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาแก่มวลสมาชิก จึงถือเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสหกรณ์ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้บริหารงานสหกรณ์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์จำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์และบทบาท ภารกิจ หน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระราชทานพระราชดำรัสแก่ผู้นำสหกรณ์ที่เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ความว่า “...สหกรณ์นี้มีความหมายคำว่า สห ก็ด้วยกัน กรณ์ การทำ ทำงานทำกิจการต่าง ๆ หมายความว่า สหกรณ์ แปลว่าการทำงานร่วมกัน การทำงานร่วมกันนี้ลึกซึ้งมากเพราะว่าจะต้องร่วมมือกันในทุกด้าน ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยร่างกาย ทั้งในด้านงานการที่ทำด้วยสมอง และงานการที่ทำด้วยใจทุกอย่างนี้ขาดไม่ได้ต้องพร้อม...” พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 4 กำหนดนิยามคำว่า สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งรวมกันดำเนิน

กิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

กล่าวโดยสรุป สหกรณ์เป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจัดตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพเดียวกัน หรือมีถิ่นฐานอยู่ใกล้เคียงกัน หรืออยู่ในหน่วยงานเดียวกันการดำเนินงานของสหกรณ์จะแตกต่างกันไปตามสภาพของแต่ละท้องถิ่น และลักษณะการประกอบอาชีพมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความกินดีอยู่ดีให้แก่บรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการและวิธีการสหกรณ์ รวมถึงได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์คุณค่า อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ เพื่อความเป็นเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการสหกรณ์ และธำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของการสหกรณ์ไทย

2.1.16 ที่มาของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์

ที่มาของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2553 มาตรา 50 วรรคแรก ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประกอบด้วย ประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกนอกจากนี้ ข้อบังคับสหกรณ์ได้กำหนดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมจากพระราชบัญญัติสหกรณ์ กล่าวคือ ให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งระหว่างกันเองขึ้นดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการ 1 คนหรือหลายคน เลขานุการ 1 คน และ/หรือเหรัญญิก 1 คน นอกนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานของสหกรณ์ทั้งนี้ สหกรณ์จะจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการดำเนินการอย่างไรนั้น ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมและความเหมาะสม รวมทั้งคำนึงถึงสิทธิของสมาชิกในการเลือกตั้งเป็นสำคัญ และต้องไม่ขัดกับกฎหมาย และข้อบังคับสหกรณ์ เช่น สหกรณ์ที่มีขนาดใหญ่และมีสมาชิกจำนวนมาก อาจใช้วิธีการให้สมาชิกในแต่ละเขต หรือพื้นที่ลงคะแนนเลือกตั้ง หรือสรรหาบุคคลที่จะเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ในเบื้องต้นก่อนกำหนดวันประชุมใหญ่ของสหกรณ์ แล้วนำเสนอรายชื่อบุคคลเหล่านั้นต่อที่ประชุมใหญ่สหกรณ์เพื่อเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการสหกรณ์ต่อไป เป็นต้น ด้วยวิธีการนี้สหกรณ์สามารถกระทำได้ต่อเมื่อมีการกำหนดระเบียบของสหกรณ์ ว่าด้วยการสรรหาบุคคลเพื่อเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการดำเนินการโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่สหกรณ์แล้ว

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน (CAMELS Analysis)

CAMELS Analysis เป็นเครื่องมือที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาใช้สร้างมาตรฐานอย่างเป็นระบบตลอดจนเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตามการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ ซึ่งการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดย CAMELS Analysis นั้นจะก่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดได้นั้น ควรจะต้องนำปัจจัยอื่น เช่น ปัจจัยด้านโครงสร้างธุรกิจของสหก รณ์มาร่วมวิเคราะห์อันจะสะท้อนถึงผลการบริหารของสหกรณ์อย่างแท้จริง (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์: คู่มือการประยุกต์ใน้ CAMELS Analysis 2548)

วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์โดย CAMELS Analysis ประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 : C - Capital Strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเพียงพอในส่วนของเงินทุนที่มีต่อความเสี่ยง โดยจะเป็นการวิเคราะห์เงินทุนที่มีประสิทธิภาพที่มากพอที่จะรองรับผลกระทบจากความเสี่ยงในด้านธุรกิจตลอดจนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ เงินทุนดำเนินงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ทุนสะสมตามระเบียบข้อบังคับ กำไรสุทธิ และการจัดหาเงินทุนในรูปของการก่อหนี้ผูกพัน

ความเพียงพอและความเข้มแข็งของเงินทุน โดยเน้นแหล่งเงินทุนภายในสหกรณ์นั้นเป็นสำคัญโดยให้ทุนของสหกรณ์เพียงพอกับความเสี่ยงต่างในด้านต่างๆ ซึ่งต้องมีลักษณะที่ไม่สามารถถอนได้ตลอดอีกทั้งไม่ผูกพันที่ส่วนที่จะต้องจ่ายผลตอบแทน เมื่อใดที่เงินทุนภายนอก (เงินกู้ยืม) มีมากกว่าทุนภายในของสหกรณ์ แสดงให้เห็นว่าทุนภายในของสหกรณ์อาจมีไม่เพียงพอและอาจมีภาระผูกพันทางการเงิน ซึ่งผู้บริหารสหกรณ์จะต้องพึงคำนึงและเพิ่มความระมัดระวังในเรื่องการใช้ทุนเพื่อสร้างรายได้รองรับ

ความเสี่ยงของเงินทุน การก่อหนี้ในอัตราที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ด้วยทุนของสหกรณ์มีความเสี่ยง จากสัดส่วนหนี้สินต่อส่วนของทุน ถ้าหนี้สินน้อยกว่าส่วนของทุนของสหกรณ์แสดงให้เห็นว่าสามารถรองรับหนี้ได้ และสามารถสร้างเชื่อมั่นให้กับเจ้าหนี้ได้ แต่หากผลหนี้มากกว่าทุนของสหกรณ์อาจมีความเสี่ยงที่จะต้องระดมทุน และบริหารสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ที่จะนำมารองรับความเสี่ยง

การให้ผลตอบแทน ผลตอบแทนจะมากหรือน้อยนั้น วัดจากอัตรากำไรต่อส่วนของทุน สหกรณ์หากมีอัตราที่สูงแสดงว่าสหกรณ์ใช้ทุนไปสร้างรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือลงทุนในสินทรัพย์ที่มีคุณภาพดีเพื่อก่อให้เกิดรายได้

ตารางที่ 1 อัตราส่วนที่ใช้วัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

อัตราส่วน	วิธีการวัดค่า
อัตราหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$
อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ (เท่า)	$\frac{\text{ทุนสำรอง}}{\text{สินทรัพย์ทั้งสิ้น}}$
อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์(%)	$\frac{\text{ทุนของสหกรณ์ปีปัจจุบัน-ทุนของสหกรณ์ปีก่อน X100}}{\text{ทุนของสหกรณ์ปีก่อน}}$
อัตราการเติบโตของหนี้(%)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีปัจจุบัน-หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน X 100}}{\text{หนี้สินทั้งสิ้นปีก่อน}}$

มิติที่ 2 : A – Asset Quality : คุณภาพของสินทรัพย์

คุณภาพของสินทรัพย์เป็นการวิเคราะห์ว่าสินทรัพย์ของสหกรณ์ที่ลงทุนไปนั้นสามารถก่อให้เกิดรายได้แก่สหกรณ์มากน้อยเพียงไร และได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยสินทรัพย์ที่จะสามารถวัดประสิทธิภาพได้

การลงทุนในสินทรัพย์ จะมีความเสี่ยงหรือจะไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือจะจมอยู่แต่ในสินทรัพย์ที่เกินความต้องการนั้น เช่น สินค้า เงินฝากธนาคาร ที่อาจจะส่งผลถึงสภาพคล่องทางการเงินได้ โดยคุณภาพสินทรัพย์ มักจะมุ่งเน้นในส่วนของสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ความเพียงพอของสำรองต่อการด้อยคุณภาพของสินทรัพย์เพื่อปกป้องสหกรณ์จากผลกระทบต่อฐานะการเงิน เช่น กรณีของการมีหนี้สินที่ค้างชำระและสินเชื่อไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) มีการสำรองหนี้หรือไม่ สูงเกินไปหรือต่ำเกินไป

สินทรัพย์นำไปสร้างรายได้และการให้ผลตอบแทน คุณภาพสินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องสามารถแปลงเป็นรายได้ สินทรัพย์หมุนกี่รอบ ให้ผลตอบแทนได้มากน้อยเพียงไร วัดจากอัตรากำไร หรือรายได้ต่อสินทรัพย์ ซึ่งหากมีอัตราที่สูง ก็แสดงว่า คุณภาพสินทรัพย์มีประสิทธิภาพ มีรายได้เข้ามา หากอัตราต่ำแสดงว่าสินทรัพย์ด้อยคุณภาพไม่ก่อให้เกิดรายได้สหกรณ์ต้องบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพมีสภาพคล่อง

ตารางที่ 2 อัตราส่วนที่ใช้วัดคุณภาพของสินทรัพย์

อัตราส่วน	วิธีการวัดค่า
อัตราหมุนของสินทรัพย์(รอบ)	ขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก) / สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย
อัตราการเติบโตของสินทรัพย์(%)	สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีปัจจุบัน-สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน X100 / สินทรัพย์ทั้งสิ้นปีก่อน

มิติที่ 3 : M – Management Capability : ขีดความสามารถในการบริหาร

ขีดความสามารถในการบริหารงานเป็นการวิเคราะห์ถึงความมีประสิทธิภาพของผู้บริหารในนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน

การบริหารจัดการและโครงสร้างธุรกิจ ทุกธุรกิจต้องมีความสมดุลกัน ประเภทสหกรณ์กับโครงสร้างธุรกิจมีความเหมาะสมและสอดคล้องกันตาม พ.ร.บ. สหกรณ์ เช่น สหกรณ์ประเภทการเกษตร เน้นไปที่ธุรกิจซื้อกับธุรกิจขาย ทั้งนี้การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขีดความสามารถบริหารงานและการควบคุมภายใน โดยจะพิจารณาถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนมีระบบการควบคุมภายในที่ดีมีประสิทธิภาพ ที่จะผลต่อสภาพคล่อง และการทำกำไรของสหกรณ์ บทบาทการบริหารจัดการในอนาคตต่อภาวะการแข่งขัน สำหรับการวางแผนบริหารงานในอนาคต

ตารางที่ 3 อัตราส่วนที่ใช้วัดขีดความสามารถในการบริหาร

อัตราส่วน	วิธีการวัดค่า
อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน-มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน X100 / มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน
ธุรกิจสหกรณ์:ยอดเพิ่มระหว่างปีแต่ละธุรกิจ(รับฝากเงิน ให้เงินกู้ จัดหาสินค้า รวบรวม ให้บริการอื่น)	

มิติที่ 4 : E – Earning Sufficiency : การทำกำไร

การทำกำไรเป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินอยู่ ซึ่งจะประกอบไปด้วยการรักษาอัตราค่าใช่จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่าย

ดำเนินงานให้ต่ำและเพิ่มอัตรากำไรขั้นต้นในแต่ละธุรกิจให้มากที่สุดรวมทั้งวิเคราะห์ถึงคุณภาพและแนวโน้มของกำไรในอนาคตของสหกรณ์

ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับค่าใช้จ่าย กำไร และคุณภาพของกำไร ขึ้นอยู่กับการบริหารควบคุมรายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบรายได้ กับค่าใช้จ่ายทีละรายการว่ามีกำไรขั้นต้นดีหรือไม่ หากบริหารค่าใช้จ่ายดีก็จะมีประสิทธิภาพกำไรสูง ตรงข้ามหากบริหารค่าใช้จ่ายไม่ดีไม่เหมาะสมกับรายได้ กำไรต่ำรวมถึงอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้อยู่ในอัตราที่ต่ำ

วินัยทางการเงินมีผลต่อรายได้ ระบบสหกรณ์มิได้มุ่งเน้นกำไรเป็นหลัก หากแต่มุ่งเน้นสมาชิกเป็นหลัก ซึ่งมีฐานะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ กำไรจึงขึ้นอยู่กับการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การมีวินัยทางการเงินหรือการจัดการทางการเงินที่ดีของสมาชิก หากสมาชิกมีอัตราหนี้สินมากกว่าเงินออม กำลังความสามารถชำระหนี้ของสมาชิกลดลง ส่งผลต่อรายได้และฐานะการเงินของสหกรณ์

ตารางที่ 4 อัตราส่วนที่ใช้วัดการทำกำไร

อัตราส่วน	วิธีการวัดค่า
อัตราเงินออมต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{เงินรับฝากสมาชิก+ทุนเรือนหุ้น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
อัตราหนี้สินต่อสมาชิก (บาท)	$\frac{\text{ลูกหนี้เงินกู้+ลูกหนี้การค้า+ลูกหนี้ค่าบริการอื่น}}{\text{จำนวนสมาชิก}}$
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหัก	$\frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน X 100}}{\text{กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}$
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	
อัตราการเติบโตของทุนสำรอง (%)	$\frac{\text{ทุนสำรองปีปัจจุบัน - ทุนสำรองปีก่อน X 100}}{\text{ทุนสำรองปีก่อน}}$
อัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น (%)	$\frac{\text{ทุนสะสมอื่นปีปัจจุบัน - ทุนสะสมอื่นปีก่อน X 100}}{\text{ทุนสะสมอื่นปีก่อน}}$

มิติที่ 5 : L – Liquidity : สภาพคล่อง

สภาพคล่อง เป็นการพิจารณาเงินสดว่ามีความเพียงพอหรือไม่ หรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง ตลอดจนสินทรัพย์อื่นๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย โดยสภาพคล่องจะวัดได้จากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งคำนวณได้จากสัดส่วนระหว่างจำนวนของสินทรัพย์หมุนเวียนกับจำนวนของหนี้สินหมุนเวียน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน ซึ่งสหกรณ์อาจจำเป็นต้องดำรงสภาพคล่องให้สูง เพื่อขจัดปัญหาจากการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

ความเพียงพอของสินทรัพย์ในการแปลงสภาพเป็นเงินสด ความเพียงพอของสภาพคล่องต่อความต้องการใช้เงิน พิจารณาจากจำนวนของสินทรัพย์หมุนเวียนต่อจำนวนของหนี้สินหมุนเวียน ถ้าจำนวนของสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าจำนวนของหนี้สินหมุนเวียน จะถือได้ว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องดีหรือมีความเหมาะสมต่อความประสงค์ใช้เงินในระดับดี ทั้งนี้อาจควรจะพิจารณาจำนวนของสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีประสิทธิภาพในการแปลงเป็นเงินสดได้เร็วอีกด้วย

ความสมดุลระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงิน โดยเมื่อเปรียบเทียบระหว่างความสมดุลระหว่างสินทรัพย์สภาพคล่องกับภาระผูกพันทางการเงินแล้ว จะพบว่าการมีสินทรัพย์สภาพคล่องดำรงไว้เพียงพอต่อภาระผูกพันทางการเงินนั้น หรือสหกรณ์มีแหล่งที่มาของกระแสเงินสดที่เพียงพอกับภาระผูกพันทางการเงินที่จะถึงกำหนดหรือไม่

ตารางที่ 5 อัตราส่วนที่ใช้วัดสภาพคล่อง

อัตราส่วน	วิธีการวัดค่า
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน
อัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด (%)	ลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด X 100 / ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้นที่ถึงกำหนดชำระ

มิติที่ 6 : S - Sensitivity : ผลกระทบของธุรกิจ

ผลกระทบที่มีต่อธุรกิจ หรือความอ่อนไหวของธุรกิจ คือ ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบในแง่ลบที่มีต่อธุรกิจ

ปัจจัยเสี่ยง พิจารณาปัจจัยแวดล้อมสหกรณ์ สาเหตุการเกิดปัจจัยเสี่ยง อาจมาจากหลากหลายเหตุปัจจัย ทั้งภาวะวิกฤต ภัยธรรมชาติ ที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ หากสหกรณ์ไม่สามารถวางแผนกลยุทธ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อธุรกิจของสหกรณ์

ผลกระทบต่อธุรกิจ ผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยงซึ่งประกอบไปด้วยการลดลงของรายได้ การลดลงต้นทุน

อัตราดอกเบี้ย เป็นสิ่งที่ผู้กู้ต้องจ่ายเมื่อกู้เงิน หรือเป็นสิ่งที่ผู้ฝากได้รับเมื่อฝากเงิน โดยอัตราดอกเบี้ย คิดเป็นร้อยละของมูลค่าเงินต้นที่เรากู้เงินหรือฝากในระยะเวลา 1 ปี เช่น ถ้าหากเราฝากเงินจำนวน 100 บาทในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ที่ให้อัตราดอกเบี้ย 1% ต่อปีเมื่อผ่านไป 1 ปี เราจะมีเงินเพิ่มเป็น 101 บาท ส่วนอัตราดอกเบี้ยนโยบายกำหนดโดยธนาคารกลาง เป็นอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยอื่น ๆ ในระบบเศรษฐกิจอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เป็นอัตราที่ธนาคาร

กลางจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารพาณิชย์ที่เอาเงินมาฝาก หรือเป็นอัตราที่ธนาคารกลางเก็บดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ที่มากู้เงิน ซึ่งอัตราดอกเบี้ยนโยบายจะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์คิดกับลูกค้าที่เป็นผู้กู้หรือผู้ฝากเงินต่อไป

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

อัตราดอกเบี้ยนโยบายถูกกำหนดโดยธนาคารกลาง ถือเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สำคัญที่สุดที่จะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจไทย อัตราดอกเบี้ยนโยบาย ถูกกำหนดขึ้นโดยธนาคารกลางจ่ายดอกเบี้ยให้กับธนาคารพาณิชย์ที่เอาเงินมาฝาก หรือเป็นอัตราที่ธนาคารกลางเรียกเก็บดอกเบี้ยจากธนาคารพาณิชย์ที่มากู้เงินไป ซึ่งอัตราดอกเบี้ยนโยบายเหล่านี้นี่เองที่จะส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ที่เรียกเก็บจากลูกค้าที่เป็นผู้กู้หรือผู้ฝากเงินอีกที ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้ "อัตราดอกเบี้ยธุรกรรมซื้อคืนพันธบัตรแบบทวิภาคีระยะ 1 วัน" เป็นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

2.3.1 ผลกระทบของอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่ส่งผลกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เงินฝาก

โดยปกติแล้ว เมื่อ ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบาย บรรดาธนาคารพาณิชย์ก็จะปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ตาม แต่เมื่อธนาคารแห่งประเทศไทยปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารพาณิชย์ก็อาจจะปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ตามด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี ธนาคารพาณิชย์อาจจะปรับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ไม่เท่ากับการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย เพราะยังมีอีกหลายปัจจัยที่ส่งผลต่อการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ เช่น ความต้องการเงินกู้ ปริมาณเงินฝาก อัตราเงินเฟ้อ ต้นทุนดำเนินการของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

2.3.2 ผลกระทบของการปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายต่อระบบเศรษฐกิจ

การปรับอัตราดอกเบี้ยนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยส่งผลต่อการใช้จ่ายของประชาชน ซึ่งการใช้จ่ายของประชาชนจะส่งผลต่อราคาของสินค้าหรือบริการโดยรวมหรือที่เรียกว่า อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยนโยบายจะส่งผลอย่างไรกับเรานั้น ขึ้นอยู่กับว่าเราเป็นผู้กู้เงินหรือผู้ฝากเงิน ถ้าอัตราดอกเบี้ยปรับลดลง หากเราเป็นผู้กู้เงิน ดอกเบี้ยที่เราต้องจ่ายจะลดลง แต่หากเราเป็นผู้ฝากเงิน เราจะได้ดอกเบี้ยเงินฝากน้อยลงดังนั้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับลดลง เรามีแนวโน้มจะกู้เงินเพิ่มขึ้นเพราะอัตราดอกเบี้ยถูกลง นอกจากนี้ เรามีแนวโน้มจะฝากเงินน้อยลง และจะนำเงินไปใช้จ่ายหรือลงทุนมากขึ้น หากเราเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สิน เช่น หุ้นหรืออสังหาริมทรัพย์ อัตราดอกเบี้ยที่ลดลงทำให้ความมั่งคั่งของเรามากขึ้น เนื่องจากดอกเบี้ยเงินฝากที่ต่ำจะทำให้ประชาชนหันมาลงทุนในสินทรัพย์อื่น ๆ ที่ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่า เช่น หุ้นหรืออสังหาริมทรัพย์

ทำให้ราคาหุ้น และอสังหาริมทรัพย์ปรับเพิ่มขึ้น ผู้ที่ถือครองสินทรัพย์จึงมีความมั่งคั่งเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นด้วย

โดยสรุป เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับลดลงคนจะใช้จ่ายมากขึ้น ในทางกลับกัน เมื่ออัตราดอกเบี้ยปรับเพิ่มขึ้นคนจะใช้จ่ายน้อยลง ซึ่งการใช้จ่ายของประชาชนจะส่งผลต่อราคาสินค้าและบริการต่อไป ตามหลักอุปสงค์และอุปทาน ดังนั้น หากเราต้องการให้อัตราเงินเฟ้ออยู่ในกรอบเป้าหมาย เราต้องประเมินว่าคนมีแนวโน้มจะใช้จ่ายเท่าไร การผลิตสินค้าและบริการมีแนวโน้มมากหรือน้อยกว่ากำลังการผลิต แล้วจึงกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบายให้เหมาะสม หากคนใช้จ่ายน้อยเกินไป ราคาสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นน้อยหรือลดลง เศรษฐกิจจะชะลอตัวและการจ้างงานลดลง ในกรณีนี้ ธนาคารกลางอาจลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายได้ เพื่อให้เศรษฐกิจกลับมาขยายตัวดีอีกครั้ง หากคนใช้จ่ายมากเกินไป ราคาสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นสูงมาก เศรษฐกิจที่เติบโตรวดเร็วและร้อนแรงเกินไปจะทำให้เกิดปัญหาตามมา เช่น เงินเฟ้อสูงขึ้นมากจนมูลค่าของเงินลดลง หรือเกิดวิกฤตฟองสบู่แตกทำให้ราคาสินทรัพย์ลดลงอย่างรวดเร็ว ในกรณีนี้ ธนาคารกลางอาจเพิ่มอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพื่อชะลอการใช้จ่าย ช่วยให้เศรษฐกิจไม่ร้อนแรงเกินไปได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2565)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

ผลตอบแทนจากการดำเนินงานจะสะท้อนถึงความสามารถในการทำกำไรและประสิทธิภาพในการควบคุมต้นทุนและจากการทำกำไรจากยอดขายของกิจการ โดย Periasamy (2010) ได้กล่าวถึงความหมายของอัตราส่วนที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

2.4.1 อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Profit Margin Ratio) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบกำไรขั้นต้นกับรายได้จากการขาย อัตราส่วนกำไรขั้นต้นสูง จะขึ้นอยู่กับปัจจัยบางปัจจัยหรือหลายปัจจัย เช่น รายได้สูงจากการเพิ่มราคาสินค้าหรือปริมาณการขายสินค้าเพิ่มขึ้น หรือมีต้นทุนการผลิตต่ำ โดยอัตราส่วนนี้จะแสดงถึงประสิทธิภาพในการขายสินค้าและควบคุมต้นทุนการผลิต

2.4.2 อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit Margin Ratio) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบกำไรจากการดำเนินงานกับรายได้จากการขาย โดยอัตราส่วนนี้จะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการขายสินค้า การควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

2.4.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Income Margin Ratio) เป็นอัตราส่วนที่เปรียบเทียบกำไรสุทธิกับรายได้จากการขาย ซึ่งจะช่วยในการวัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโดยรวมของธุรกิจ

อัตราส่วนวัดความสามารถในการทำกำไรที่มีความสัมพันธ์กับเงินลงทุน จะสะท้อนให้เห็นถึงการวัดความสามารถในการทำกำไรจากเงินลงทุนในรูปแบบต่างๆ โดย Weygandt, Kimmel, and Kieso (2012) ได้กล่าวถึงความหมายของอัตราส่วนที่สำคัญเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

- อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets Ration : ROA) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ทั้งหมด เพื่อให้ได้ผลตอบแทนกลับมา

- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (Return on Equity Ration : ROE) เป็นอัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงอัตราผลตอบแทนที่เจ้าของควรจะได้รับจากการนำเงินมาลงทุนในกิจการ (อ้างอิงโดย โชษิตา เปสตันยี และขวัญกมล ดอนขวา, 2561)

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรกำกับ

มนตรี พิริยะกุล (2558) ได้ให้ความหมายของตัวแปรกำกับไว้ว่า ตัวแปรกำกับ คือ ตัวแปรตัวที่ 3 ที่ส่งผลกระทบให้อิทธิพลของตัวแปรคู่ใดๆ ในภาพเส้นทาง เปลี่ยนแปลงขนาดและ/หรือเครื่องหมายไปใช้ศึกษาว่าเมื่อไรและกับใครที่อิทธิพลตามภาพเส้นทางนั้นจึงจะเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งตัวแปรกำกับและตัวแปรคั่นกลางนั้นสามารถศึกษาร่วมกันไปได้ เรียกว่า Mediated Moderation Model โดยการวิจัยตามแนวทางนี้ จะมีผลทำให้งานวิจัยนั้นถูกต้อง ซึ่งมิใช่ความสัมพันธ์ที่ปลอม ตัวแปรกำกับโดยทั่วไปแล้วจะเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด เช่น เพศ เชื้อชาติ หรือเป็นปัจจัยที่ค่อนข้างเสถียร เช่น นิสัยใจคอ บุคลิกภาพ อุปนิสัย และจะใช้เมื่อความสัมพันธ์ของคู่ตัวแปรนั้นอ่อนแอเกินไปจนผิดสังเกต หรือเครื่องหมายผิด หรือไม่มีนัยสำคัญ

ตัวแปรกำกับ (Moderator variable) คือตัวแปรที่ 3 (ต่อไปนี้จะเรียกตัวแปรกำกับว่า Mo) ที่เข้ามาร่วมมือกับตัวแปรต้นทาง โดยเป็น Auxiliary Independent Variable ที่เปลี่ยนแปลงอิทธิพลที่ X มีต่อ Y หรือทำให้เกิดการเปรียบเทียบอิทธิพลที่ X มีต่อ Y ระหว่างกลุ่มของตัวแปรคั่นกลาง ส่วนในกรณีที่เป็นตัวแปรกลุ่ม กรณีนี้เกิดการเฉลียวใจว่าทำไมอิทธิพลที่ X มีต่อ Y จึงน้อยเกินไปกว่าที่ควรจะเป็น แสดงว่าเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y (คือเส้นทาง X $\longrightarrow$ Y ในภาพเส้นทาง) อาจเหมาะสมกับคนเพียงบางพวก เช่น เฉพาะเพศ เฉพาะกลุ่มอายุ หรืออื่นๆ ที่เป็นปัจจัยเชิงกลุ่ม (Categorical Variable) หรือ ณ สถานการณ์บางอย่าง เช่น วิธีสอนอาจส่งผลกระทบต่อผลการเรียนของนักเรียนไปในทางดี เมื่อ (When) ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนของบุตร การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนของบุตรเป็นตัวแปรกำกับ การเข้ามาร่วมของผู้ปกครองจะทำให้ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างวิธีสอนกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนเปลี่ยนไป อาจทำให้ความแข็งแรงของความสัมพันธ์ (Strength) คือสัมประสิทธิ์เส้นทางอาจมีค่ามากขึ้น และ/หรือ ทิศทางของความสัมพันธ์ (Direction) เปลี่ยนแปลงไป อาจเปลี่ยนค่าจากค่าบวกเป็นค่าลบหรือกลับกัน หรือความยากจนก่อให้เกิดผลกระทบสู่ปัญหาวัยรุ่นน้อยมาก จนเราเฉลียวใจว่าคงจะมีสาเหตุอื่นมาเบี่ยงเบนหรือลดทอนอิทธิพลและต่อมาพบว่าความซึมเศร้าของมารดาคือปัจจัยที่มาลดพลัง หรือในการศึกษาเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา นอกจากจะทราบว่าการให้คำปรึกษา (X) สร้างความสุขใจแก่ผู้รับคำปรึกษา (Y) แล้วเรายังควรรู้ว่าการให้คำปรึกษานั้น

เป็นผลดีกับใครที่สุด เช่น เป็นผลดีกับชายหรือหญิงมากกว่าหากทราบแล้วนักจิตวิทยาย่อมให้คำปรึกษาที่เกิดผลดีและป้องกันมิให้เกิดผลร้ายเพราะให้คำปรึกษาผิดคน (เพศ)

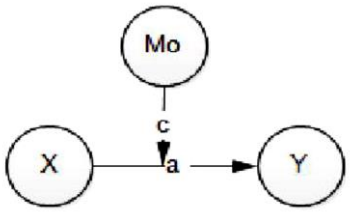

ภาพประกอบที่ 2 ตัวแปรกำกับ (มนตรี พิริยะกุล, 2558, น.86)

ลักษณะและรูปแบบของ Moderation Model

ตัวแปรกำกับโดยทั่วไปจะมีลักษณะของลูกศรที่ชี้ไปบนตัวลูกศรที่เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรคู่ที่เราสนใจดังภาพประกอบที่ 2 เพื่อแสดงถึงการเข้าไปกำกับความสัมพันธ์ตามเส้นทางนั้น โดยอาจจะเข้าไปเพิ่มหรือลดระดับความสัมพันธ์หรืออาจเปลี่ยนทิศทางความสัมพันธ์จากทิศทางบวกเป็นทิศทางลบหรือกลับกัน และตัวแปรกำกับดังภาพประกอบที่ 2 และตัวแปรคั่นกลางสามารถผสมกันได้ (ในประเด็นนี้ขอให้นึกไว้ในใจเสมอว่าตัวแปรคั่นกลางมีหน้าที่คั่นกลางระหว่างตัวแปรเพื่อถ่ายทอดอิทธิพลของตัวแปรต้นทางไปยังตัวแปรปลายทาง ตัวแปรกำกับมีหน้าที่กำกับความสัมพันธ์เดิมให้เปลี่ยนแปลงไปตามค่าหรือระดับของตน) ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามภาพเส้นทางหรือสมการโครงสร้าง (SEM) เกิดขึ้นได้หลายลักษณะขึ้นอยู่ที่วัตถุประสงค์ของการศึกษา อาจเป็น Moderated Mediation Model ในภาพประกอบที่ 3 เรียกว่า First Stage Moderation Model เพราะ Mo เข้าทำหน้าที่เปลี่ยนแปลงอิทธิพลของ a-path (คืออิทธิพลที่ X มีต่อ Med) หรือ Mo ทำหน้าที่เปลี่ยนอิทธิพลของ b-path ของ Mediation Model ในภาพประกอบที่ 4 เรียกว่า Second Stage Moderation Model

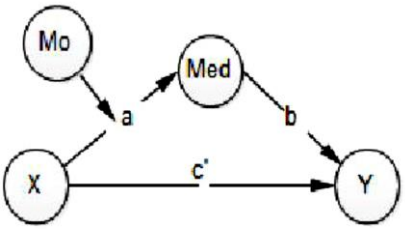

ภาพประกอบที่ 3 First Stage Moderation Model (มนตรี พิริยะกุล, 2558, น.88)

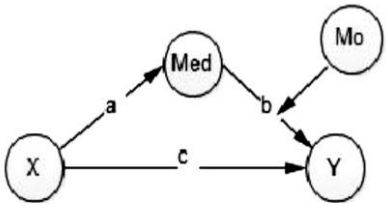

ภาพประกอบที่ 4 Second Stage Moderation Model (มนตรี พิริยะกุล, 2558, น.88)

2.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างเงินทุน

2.6.1 โครงสร้างเงินทุน (Capital Structure) Brigham and Houston (2004) ได้อธิบายถึงโครงสร้างเงินทุน ว่าคือ เงินทุนทั้งหมดของกิจการที่เกิดจากการจัดหาเงินทุนจากหนี้สิน (Debt Financing) และส่วนของเจ้าของ (Equity Financing) ซึ่งในการดำเนินธุรกิจจำเป็นต้องใช้เงินทุนเพื่อการลงทุนและใช้ในการดำเนินงาน เมื่อกิจการมีความต้องการเงินทุน กิจการจะต้องตัดสินใจว่าจะจัดหาเงินทุนจากแหล่งใดระหว่างแหล่งเงินทุนจากหนี้สิน เช่น การออกหุ้นกู้ การกู้ยืมระยะยาว เป็นต้น หรือแหล่งเงินทุนจากเจ้าของโดยการออกหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ เป็นต้น โดยกิจการอาจจัดหาเงินทุนจากหนี้สินมากกว่าจากส่วนของเจ้าของ หรืออาจจัดหาเงินทุนจากส่วนของเจ้าของมากกว่าจากหนี้สินก็ได้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับนโยบายโครงสร้างทางการเงินของแต่ละกิจการ และในการกำหนดนโยบายโครงสร้างเงินทุนของกิจการนั้น โดยส่วนใหญ่แล้วกิจการมักจะมีโครงสร้างเงินทุนเป้าหมาย หรือโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสมไว้ ซึ่งกิจการจะมีการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ แล้วตั้งเป้าหมายว่าโครงสร้างเงินทุนควรเป็นอย่างไร เช่น ถ้าพบว่ากิจการมีหนี้สินต่ำกว่าเป้าหมาย ในการจัดหาเงินทุนครั้งต่อไป กิจการก็จะจัดหาเงินทุนโดยการออกหุ้นกู้หรือการกู้ยืม แต่ถ้ากิจการมีอัตราส่วนของหนี้สินสูงเกินเป้าหมาย ในการจัดหาเงินทุนครั้งต่อไปกิจการก็จะพยายามจัดหาเงินทุนจากเจ้าของ (อ้างอิงโดย อาภัสชญา ดิเรกศิลป์, 2562)

2.6.2 แหล่งที่มาของเงินทุน ในการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการลงทุนหรือการดำเนินงานของกิจการนั้น กิจการสามารถจัดหาเงินทุนได้จากแหล่งเงินทุนจากส่วนของเจ้าของและแหล่งเงินทุนจากหนี้สิน โดยรายละเอียดของแหล่งเงินทุนสามารถอธิบายได้ดังนี้ สมชาย สุภัทรกุล (2554)

แหล่งเงินทุนจากเจ้าของ (Equity Financing) ในการจัดหาเงินทุนนั้น กิจการสามารถระดมเงินทุนจากส่วนของเจ้าของได้จากการออกจำหน่ายหุ้นสามัญหรือหุ้นบุริมสิทธิ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การออกจำหน่ายหุ้นสามัญ (Common Stock) กิจการสามารถระดมจากส่วนของเจ้าของโดยการออกจำหน่ายหุ้นสามัญเพื่อใช้ในการลงทุนหรือการดำเนินงานของกิจการ โดยหุ้นสามัญถือเป็นตราสารทุนที่แสดงความเป็นเจ้าของในกิจการ ผู้ถือหุ้นสามัญมีสิทธิออกเสียงลงมติในที่ประชุมผู้ถือหุ้นตามสัดส่วนของทุนที่ถือครองอยู่เพื่อตัดสินใจในเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น การเพิ่มทุน

การจ่ายปันผล การควบรวมกิจการ และมีสิทธิได้รับเงินปันผลเมื่อกิจการประกาศจ่าย รวมถึงมีสิทธิในการจองซื้อหุ้นสามัญออกใหม่ เมื่อกิจการเพิ่มทุนหรือจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิต่าง ๆ ให้แก่ผู้ถือหุ้น และประโยชน์ในรูปแบบอื่น ๆ ตามที่ประชุมของผู้ถือหุ้นอนุมัติ ทั้งนี้หากมีการเลิกกิจการ ผู้ถือหุ้นสามัญจะเป็นผู้มีสิทธิในลำดับสุดท้ายในการรับส่วนที่เหลือภายหลังการชำระหนี้สินและชำระคืนแก่ผู้ถือหุ้นประเภทอื่น

2. การออกจำหน่ายหุ้นบุริมสิทธิ (Preferred Stocks) หุ้นบุริมสิทธิเป็นตราสารทุนประเภทหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกับหุ้นสามัญ แต่ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิไม่มีสิทธิออกเสียงในการบริหารงานของกิจการ แต่จะได้รับสิทธิในการได้รับเงินปันผลก่อนผู้ถือหุ้นสามัญเมื่อกิจการมีการประกาศจ่ายเงินปันผล และมีสิทธิได้รับชำระคืนเงินทุนก่อนผู้ถือหุ้นสามัญในกรณีที่เลิกกิจการ

แหล่งเงินทุนจากหนี้สิน (Debt Financing) แหล่งเงินทุนจากหนี้สินอาจแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ แหล่งเงินทุนจากหนี้สินจากการดำเนินงาน เช่น เจ้าหนี้การค้า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย รายได้รับล่วงหน้า เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วกิจการจัดหาเงินทุนจากหนี้สินระยะสั้นก็เพื่อใช้ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียน และแหล่งเงินทุนจากหนี้สินระยะยาว เช่น การกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน หรือการกู้ยืมเงินจากสาธารณชนทั่วไปโดยการออกหุ้นกู้ เป็นต้น โดยรายละเอียดของการจัดหาเงินทุนจากหนี้สินระยะยาวมีดังนี้

1. การกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงิน เมื่อกิจการมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่นนั้น มักจะต้องทำสัญญากู้ยืมเงินระหว่างกิจการกับธนาคาร ซึ่งข้อมูลที่ต้องระบุในสัญญากู้ยืม ได้แก่ ชื่อผู้กู้และผู้ให้กู้ยืมเงิน จำนวนเงินที่กู้ยืม อัตราดอกเบี้ย กำหนดการจ่ายดอกเบี้ย และกำหนดการจ่ายคืนเงินต้น รวมทั้งเงื่อนไขเกี่ยวกับการค้ำประกันเงินกู้ยืม (ถ้ามี) ซึ่งเมื่อธนาคารหรือสถาบันการเงินพิจารณาอนุมัติให้กู้ยืมเงินแก่กิจการแล้ว ธนาคารหรือสถาบันการเงินมักจะคำนึงถึง ความสามารถในการจ่ายชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ถ้าหากธนาคารหรือสถาบันการเงินพิจารณาแล้ว เห็นว่ากิจการมีกระแสเงินสดในอนาคตที่เพียงพอต่อการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยที่กำหนดไว้ ก็จะถือว่ากิจการของผู้กู้นั้นมีความเสี่ยงต่ำ และจะพิจารณาอนุมัติเงินกู้ยืมให้ และกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงมากนัก ในทางตรงข้ามหากธนาคารหรือสถาบันการเงินพิจารณาแล้วเห็นว่ากิจการอาจจะมีกระแสเงินสดในอนาคตไม่เพียงพอที่จะจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ตามที่กำหนดไว้ ก็ถือว่ากิจการผู้ขอกู้นั้นมีความเสี่ยงสูง และจะพิจารณาไม่อนุมัติเงินกู้ยืมให้ หรือหากอนุมัติเงินกู้ยืมให้ ธนาคารหรือสถาบันการเงินอาจจะกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูงเพื่อชดเชยความเสี่ยงที่สูงขึ้น

2. การออกหุ้นกู้ (Corporate Bonds or Debentures) หุ้นกู้เป็นตราสารหนี้ที่แสดงความเป็นหนี้ระหว่างกิจการผู้ออกหุ้นกู้ ซึ่งถือว่าอยู่ในฐานะของผู้กู้เงินหรือลูกหนี้ และผู้ลงทุนที่เป็นผู้ถือหุ้นกู้ซึ่งถือว่าอยู่ในฐานะของผู้ให้กู้หรือเจ้าหนี้โดยหุ้นกู้จะแตกต่างจากตราสารทุนหรือหุ้นสามัญ

เนื่องจากผู้ถือหุ้นสามัญจะลงทุนในส่วนของผู้ถือหุ้นและมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของในกิจการนั้น ๆ ซึ่งไม่ได้อยู่ในฐานะของการเป็นเจ้าหนี้ โดยบริษัทมหาชนจำกัดสามารถออกหุ้นกู้เพื่อกู้ยืมเงินจากสาธารณชนทั่วไปได้ โดยใบหุ้นกู้เปรียบเสมือนสัญญากู้ยืมระหว่างกิจการผู้ออกหุ้นกู้กับผู้ที่ถือหุ้นกู้ และเงื่อนไขต่าง ๆ ในสัญญาจะเป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับหุ้นกู้ทั้งหมดที่ออกโดยกิจการ ในแต่ละคราวเพื่อให้สามารถซื้อขายหรือเปลี่ยนมือได้ โดยหุ้นกู้ต้องมีกำหนดอายุและอัตราดอกเบี้ยที่แน่นอน มีการระบุวันที่ชำระดอกเบี้ยและวันที่ชำระเงินต้น (วันไถ่ถอน) ไว้ล่วงหน้า ซึ่งนักลงทุนในประเทศไทยสามารถซื้อขายหุ้นกู้ได้ที่ตลาดตราสารหนี้

2.6.3 ทฤษฎีต้นทุนและผลประโยชน์ในการก่อหนี้ (Trade - off theory) เดิมที Kraus and Litzenberger (1973) เสนอทฤษฎีนี้ขึ้นเป็นครั้งแรก โดยกล่าวว่า บริษัทจะต้องมีสัดส่วนระหว่างหนี้สินในโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสมที่สุด (Optimal Capital Structure) ด้วยการกำหนดระดับหนี้สินที่เหมาะสมระหว่างผลประโยชน์ที่เกิดจากการก่อหนี้ที่ทำให้ได้รับประโยชน์ทางภาษีกับต้นทุนทางการเงินที่เกิดขึ้น หมายถึง บริษัทจะต้องเผชิญกับสภาวะความกดดันทางการเงิน (Financial Distress) หรือต้นทุนล้มละลาย (Bankruptcy Cost) ซึ่งงานวิจัยของ Kraus and Litzenberger (1973) ที่ศึกษานั้นอยู่ภายใน้สมมติฐานที่ว่าบริษัทอยู่ในตลาดไม่สมบูรณ์ (Imperfect Capital Market) โครงสร้างเงินทุนจะส่งผลต่อมูลค่าบริษัท หมายถึง หากมีการก่อหนี้จะทำให้บริษัทมีภาระดอกเบี้ย ซึ่งดอกเบี้ยดังกล่าวสามารถนำไปรวมคิดเป็นค่าใช้จ่ายทางภาษีได้ ทำให้กำไรก่อนภาษีหรือฐานภาษีลดลง ซึ่งจะส่งผลให้บริษัทเสียภาษีน้อยลง เมื่อดอกเบี้ยจ่ายช่วยลดต้นทุนให้กับบริษัทได้ ก็ทำให้ต้นทุนของหนี้สิน (Cost of Debt) มีต้นทุนที่ต่ำกว่าต้นทุนจากส่วนของเจ้าของ (Cost of Equity) และเมื่อต้นทุนของหนี้สินลดลงแล้วส่งผลทำให้ต้นทุนทางการเงินเฉลี่ย หรือ WACC (Weighted Average Cost of Capital) ต่ำลงและทำให้มูลค่าของบริษัทเพิ่มขึ้น ดังนั้นเพื่อให้บริษัทมีมูลค่าเพิ่มขึ้น บริษัทจึงควรเลือกใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอกจากหนี้สิน อย่างไรก็ตามหากบริษัทมีการก่อหนี้เพิ่มมากขึ้นเท่าไหร่ จะทำให้บริษัทเสียผลประโยชน์ที่เกิดจากภาษีไปมากเท่านั้น หมายถึง ประโยชน์ที่ได้รับจากภาษีจะหมดไป ส่งผลทำให้บริษัทมีมูลค่าลดลง ซึ่งการที่บริษัทแบกรับภาระหนี้ที่สูงขึ้น ความเสี่ยงที่จะล้มละลายก็จะเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น บริษัทจึงต้องมีการกำหนดสัดส่วนระหว่างหนี้สินและส่วนของเจ้าของให้มีความเหมาะสมซึ่งจะส่งผลให้มูลค่าของบริษัทสูงที่สุด (อ้างอิงโดย ภัทราวดี สิงห์สุพรรณ, 2562)

2.7 ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูล

ข้อมูล (Data) หมายถึง ข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจเป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่อยู่ในรูปของตัวเลข เช่น ราคาหุ้น อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรสุทธิ เป็นต้น หรือข้อมูลเชิงคุณภาพที่ไม่ได้อยู่ในรูปของตัวเลขโดยตรง เช่น เพศ สถานภาพ

และความพึงพอใจ เป็นต้น ซึ่งจัดเป็นวัตถุดิบที่สามารถนำไปใช้สำหรับการวิจัยเพื่อสร้างหรือผลิตสารสนเทศและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้ (นริศรา ภาควิธี และ สุธนา นาคฉาย, 2561) ข้อมูลสามารถจำแนกตามแหล่งที่มาได้เป็น 2 ประเภท (มลิวัลย์ ผิวคราม, 2560) คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ ข้อมูลที่เก็บใหม่ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่เก็บรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลโดยตรง เช่น การสัมภาษณ์ การสำรวจ หรือการทดลอง เป็นต้น และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มีการเก็บรวบรวมหรือเรียบเรียงไว้อยู่ก่อนแล้ว เช่น รายงาน วารสาร หรือวรรณกรรม เป็นต้น

ความมีคุณค่าของข้อมูล (Value relevance) คือ ความสามารถของข้อมูลงบการเงินจากการรวบรวมและสรุปผลถึงมูลค่าของบริษัท ซึ่งถือเป็นตัววัดคุณภาพของขอ้มูลทางการบัญชีประเภทหนึ่งที่จัดเป็นความสัมพันธ์ทางสถิติระหว่างข้อมูลงบการเงินกับมูลค่าทางการตลาดหรือผลตอบแทนในตลาดหุ้น (Kargin, 2013) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevancy) คือ ข้อมูลเชิงคุณภาพอย่างหนึ่งที่สำคัญทางบัญชีที่ใช้สำหรับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน โดยข้อมูลที่มีประโยชน์ต้องเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งผู้ใช้งบการเงินมีหลายกลุ่ม เช่น นักลงทุน นักวิเคราะห์ทางการเงิน และผู้บริหารองค์กร เป็นต้น ผู้ใช้งบการเงินแต่ละกลุ่มนั้น มีวัตถุประสงค์แตกต่างกันออกไป รวมไปถึงการเข้าถึงข้อมูลทางบัญชีของผู้ใช้งบการเงินแต่ละกลุ่มก็มีความแตกต่างกันไปด้วย (ประวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์, 2554) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินขึ้นอยู่กับลักษณะและความมีนัยสำคัญของข้อมูล กล่าวคือ (1) ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต (2) บทบาทของข้อมูลที่ช่วยในการคาดการณ์และยืนยันความถูกต้องของ การคาดการณ์ที่ผ่านมามีความสัมพันธ์กัน (3) ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอดีตของกิจการถือเป็นเกณฑ์ในการคาดการณ์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในอนาคต รวมทั้งเรื่องอื่นๆ ที่ผู้ใช้งบการเงินให้ความสนใจ (พชรภัทร จันทรักษา, 2552)

จากงานวิจัยของ Holthausen และ Watts (2001) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีคุณค่าของข้อมูลโดยการจัดประเภทการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าของข้อมูลออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การศึกษาแบบ Relative association จะเป็นการศึกษาการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าตลาด หรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ กับตัวชี้วัดผลการดำเนินงานแบบต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาประเภทนี้มักจะใช้ทดสอบความแตกต่างของค่า R2 จากการวิเคราะห์การถดถอย โดยนำมาเปรียบเทียบกันระหว่างตัวชี้วัดผลการดำเนินงานกับมูลค่าตลาด หรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ ว่า ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานใดมีความสัมพันธ์ต่อมูลค่าตลาด หรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์มากกว่ากัน

2. การศึกษาแบบ Incremental association จะเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ที่มักจะใช้กับการวิเคราะห์การถดถอยเพื่อตรวจสอบว่าตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชีที่สนใจมีประโยชน์ในการอธิบายมูลค่าตลาด หรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ โดยจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากสมการการถดถอย ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต้องมีค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การศึกษาแบบ Marginal information content จะเป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชีที่สนใจตัวใดที่สามารถเพิ่มชุดของข้อมูลให้แก่ผู้ลงทุนได้หรือไม่ โดยทั่วไปแล้วจะใช้การศึกษาเหตุการณ์ (Event study) ในช่วงระยะเวลาผลตอบแทนระยะสั้น (Short window return) ซึ่งเป็นการตรวจสอบผลกระทบของเหตุการณ์หรือตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางบัญชีต่อการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าตลาด หรือผลตอบแทนของหลักทรัพย์ในช่วงเวลาสั้น ๆ (อ้างอิงโดย ปวีณา แซ่จู, 2563)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุมาลี รามนัฏ (2561) ได้ศึกษาการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยประเภทหาความสัมพันธ์ของตัวแปรของอัตราส่วนทางการเงินด้วยกันเอง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน รายไตรมาส ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553 - 2557 ผลการวิจัยพบว่า อัตรากำไรต่อหุ้นนั้นมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ โดยในส่วนของอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมและอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร อัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรและอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ส่วนอัตรากำไรสุทธิมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ส่วนอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมและอัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร ส่วนอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวรมีความสัมพันธ์กับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

ชนานาถ กุลมณี (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพ

การดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร ตั้งแต่ปี พ.ศ.2558 – 2562 จำนวน 98 บริษัท ผลการวิจัยพบว่า 1.กระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 2.อัตราหนี้สินต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น 3.อัตราส่วนระยะเวลาในการเก็บหนี้เฉลี่ยมีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราส่วนกำไรขั้นต้น อัตราส่วนกำไรสุทธิ 4.อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ 5.อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยเพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย โดยใช้ CAMELS Analysis มิติที่ 2 คุณภาพสินทรัพย์ ได้แก่ อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราการหมุนของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้ และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่อง ส่งผลต่ออัตราส่วนวัดประสิทธิภาพการดำเนินงาน ได้แก่ ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ ความสามารถในการทำกำไร และความสามารถในการให้ผลตอบแทน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562 โดยผลการวิจัยพบว่า อัตราการหมุนของสินทรัพย์ และอัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ ส่งผลกับความสามารถในการใช้สินทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ ในขณะที่อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้ และอัตราส่วนสินทรัพย์ สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการทำกำไร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการให้ผลตอบแทน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค โดยศึกษาข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ช่วง พ.ศ. 2555 – 2560 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ สภาพคล่องทางการเงินและราคาน้ำมันดิน ส่วนอัตราเติบโตของยอดขาย ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน พบว่า ไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท

ติณณ์ จงเจริญในธรรม (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนไทย ศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์

เครดิตยูเนี่ยน และเพื่อวิเคราะห์ระดับของผลกระทบจากปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีต่อสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน โดยนำข้อมูลผลการดำเนินงาน ประจำปี พ.ศ. 2551 - 2560 จากกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในมาวิเคราะห์ ซึ่งไม่รวมปัจจัยระหว่างประเทศ และปัจจัยทางการเมืองผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน พบว่าตัวแปรอิสระต่างๆที่นำมาศึกษาในสมการครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกของสหกรณ์, จำนวนทุนเรือนหุ้น, จำนวนทุนสำรอง, จำนวนเงินฝาก, จำนวนเงินกู้, อัตราการว่างงาน, อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของตลาด, อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของตลาด, อัตราเงินเฟ้อ และค่าแรงขั้นต่ำ สามารถนำมาอธิบายการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิได้ 4 ปัจจัย ได้แก่ จำนวนทุนเรือนหุ้น, จำนวนทุนสำรอง, จำนวนเงินฝาก และจำนวนเงินกู้ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยที่เหลืออีก 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกของสหกรณ์, อัตราการว่างงาน, อัตราดอกเบี้ย เงินฝากของตลาด, อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของตลาด, อัตราเงินเฟ้อและค่าแรงขั้นต่ำ ไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สายธาร บุญปองหา (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด 25 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 – 2562 ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร คือ สภาพคล่องของธุรกิจซึ่งวัดโดย อัตราทุนหมุนเวียนมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรในทิศทางตรงกันข้าม ความเสี่ยงในการก่อหนี้ ซึ่งวัดโดยอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรจากการดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในทิศทางตรงกันข้าม ส่วนประสิทธิภาพในการบริหารสินทรัพย์ซึ่งวัดโดยการหมุนของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์ความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ขนาดของธุรกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไม่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกากับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กุลิสรา วรรณวงษ์ (2563) ได้ศึกษาอิทธิพลของศักยภาพทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI) โดยใช้สูตรการคำนวณอัตราการเติบโตที่ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุน ปี พ.ศ. 2560 เท่ากับอัตราการสำรองกำไรสะสมคูณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น โดยแบ่งศักยภาพทางธุรกิจออกเป็นหลายด้าน ดังนี้ ด้านโครงสร้างเงินทุนวัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ด้านสภาพคล่องทางการเงินวัดจากอัตราส่วนทุนหมุนเวียน และด้านประสิทธิภาพในการดำเนินงานวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อยอดขาย รายได้จากการขายสุทธิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินสำหรับปี พ.ศ. 2558 – 2561 รวม 4 ปี รวม 132 บริษัท โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณในการวิเคราะห์ข้อมูล และการทดสอบสมมติฐานกำหนดช่วงความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่าศักยภาพทางธุรกิจทั้งสามด้านส่งผลต่อการเติบโตของบริษัท โดยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น รายได้จากการขายสุทธิมีความสัมพันธ์และผลกระทบทางลบต่ออัตราการเติบโตของธุรกิจของบริษัทและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์และส่งผลกระทบทางบวกต่ออัตราการเติบโตของบริษัท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสำหรับตัวแปรควบคุมที่มีอิทธิผลต่ออัตราการเติบโตของบริษัท ได้แก่ ขนาดของบริษัท

กวินทรา นำพล (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของหลักทรัพย์ที่เสนอขายให้แก่ประชาชนทั่วไปในครั้งแรกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยปัจจัยที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย รายได้บริษัท ขนาดของบริษัท มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด อายุของบริษัท มูลค่าหลักทรัพย์ไอพีโอที่เสนอขาย และปัจจัยภายนอกอื่นๆ ประกอบด้วย กลุ่มอุตสาหกรรม ดัชนีราคาหุ้นตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 - 2562 จำนวน 33 บริษัท โดยเก็บข้อมูลจากงบการเงินและนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติร้อยละ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์สมการถดถอยแบบพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของหลักทรัพย์ที่เสนอขายให้แก่ประชาชนทั่วไปในครั้งแรก มีตัวแปรต้น 2 ตัวแปร ที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร โดยเรียงลำดับจากการมีอิทธิพลมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) กลุ่มอุตสาหกรรม คือ กลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกัน (2) มูลค่าหลักทรัพย์ไอพีโอที่เสนอขายตั้งแต่ 50,001 ล้านบาทขึ้นไป จะมีผลต่อความสามารถในการทำกำไรในทิศทางเดียวกัน หมายความว่า เมื่อปัจจัยทั้งสองปัจจัยเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น จะมีผลทำให้ความสามารถในการทำกำไรเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เริงชัย ตันสุชาติ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ ในช่วงปี 2549 – 2553 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบบัญชีรายชื่อ ข้อมูล คือ ผลประกอบการรายปีของสหกรณ์ออมทรัพย์ตามเกณฑ์ของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้เป็นขนาดใหญ่มาก ขนาดใหญ่ และขนาดปานกลาง ตัวแปรชี้วัดของเศรษฐกิจมหภาค คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว อัตราเงินเฟ้อ ตัวแปรลักษณะเฉพาะของสหกรณ์ คือ ทุน ความเสี่ยงด้านเครดิต ขนาด การจัดการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวมีนัยสำคัญและผลกระทบทางบวกต่อความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์ ส่วนเงินเฟ้อมีนัยสำคัญทางสถิติและผลกระทบทางลบ นอกจากนี้ยังพบว่า ความเสี่ยง

ด้านเครดิต การจัดการค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน มีผลกระทบทางลบต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างนัยสำคัญทางสถิติอีกด้วย

ณัฐพร สมทัศน์ (2562) ได้ศึกษาที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2560 โดยใช้ CAMELS Analysis มาวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด โดยการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในปี พ.ศ. 2558 - 2560 จำนวน 13 สหกรณ์ เลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามระดับขนาดของสหกรณ์ได้ตัวอย่างสหกรณ์ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่มาก ขนาดละ 1 สหกรณ์ รวม 3 สหกรณ์ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด สหกรณ์ออมทรัพย์ผลไม้กระป๋องประจวบ จำกัดและสหกรณ์ออมทรัพย์กองบิน 5 จำกัด ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินและรายงานกิจการประจำปี พ.ศ. 2558 - 2560 ของสหกรณ์ วิเคราะห์ข้อมูลในมุมมอง 6 มิติ เปรียบเทียบกับ ค่าเฉลี่ยของสหกรณ์ออมทรัพย์แต่ละขนาดผลการศึกษา พบว่า (1) ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดกลางในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับดีทั้งโดยรวมและรายมิติ ประกอบด้วย ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ความสามารถในการบริหาร ความสามารถในการทำกำไร สภาพคล่องทางการเงิน และผลกระทบต่อธุรกิจ (2) ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับดีทั้งโดยรวมและรายมิติ ยกเว้น ความสามารถในการบริหารและสภาพคล่องทางการเงินที่อยู่ในระดับไม่ดี (3) ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่มากในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์อยู่ในระดับดีทั้งโดยรวมและรายมิติ ยกเว้นความสามารถในการบริหารและสภาพคล่องทางการเงินที่อยู่ในระดับไม่ดี

Verghese (2016) ศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานของสหกรณ์บริการธนาคารในประเทศอินเดีย ด้วยวิธี CAMEL Model โดยการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการทำงานและความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์บริการธนาคารในประเทศอินเดีย โดยจะวัดประสิทธิภาพการดำเนินงานจากการวิเคราะห์ข้อมูล 10 ปี ผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้ว่าสหกรณ์บริการธนาคาร Ranni จะได้ทำการปรับปรุงอัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุนในช่วงหลายปีที่ผ่านมาแล้วนั้น แต่ธนาคารก็ยังต้องปรับปรุงในด้านประสิทธิภาพสินทรัพย์และความสามารถในการทำกำไร ในส่วนของสภาพคล่องมีการปรับตัวที่ดีขึ้น ดังนั้น ประสิทธิภาพโดยรวมของสหกรณ์บริการธนาคารพบว่ามีประสิทธิภาพในแง่ของความเพียงพอต่อเงินทุนและการบริหารจัดการ แต่ธนาคารยังต้องปรับปรุงในอีก 3 อัตราส่วน

Waraich (2013) ศึกษาเรื่องการประเมินผลการดำเนินงานสหกรณ์ PUNJAB โดยใช้วิธี CAMEL Model เพื่อประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์ของธนาคารในเขตภาคกลาง โดยการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ จำนวน 8 ปี ตั้งแต่ปี

ค.ศ. 2006 – 2013 จากรายงานประจำปีของธนาคาร ซึ่งใช้อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนความเพียงพอของเงินทุนและคุณภาพสินทรัพย์อยู่ในเกณฑ์ดี

Okwo and Other (2012) ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร

Nguyen (2001) ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินและความสามารถในการทำกำไรของบริษัทขนาดเล็กในประเทศเวียดนาม โดยผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการทำกำไรและแนวทางในการจัดการทางการเงินมีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ยังพบว่าอัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราหมุนของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการทำกำไรบริษัทขนาดเล็ก

Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกา ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราส่วนหนี้สินระยะสั้นต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ การเติบโตของยอดขาย ตัวแปรตามได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของเจ้าของ ผลการวิจัยพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Bernanke & Blinder (1992) ใช้ข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Federal Fund Rate) อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate) และอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond Rate) ในสหรัฐอเมริกาช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1989 มาทำนายเศรษฐกิจซึ่งวัดโดยตัวแปรทางเศรษฐศาสตร์ต่างๆ เช่น การผลิตภาคอุตสาหกรรม อัตราการจ้างงาน อัตราการว่างงาน อัตราการบริโภค เป็นต้น พบว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นตัวแทนที่ดีของนโยบายการเงินและเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดผ่านทางปริมาณเงินสารองของธนาคารได้ นอกจากนี้ยังพบว่า แต่ละบริษัทได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่เท่ากัน บริษัทที่ต้องพึ่งพาเงินกู้จากธนาคารได้รับผลกระทบจากการใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด (Tightening Monetary Policy) เพราะไม่สามารถกู้เงินได้เนื่องจากปริมาณเงิน (Money Supply) จากธนาคารมีน้อยลง ทำให้ไม่สามารถลงทุนเพื่อขยายกิจการได้อย่างที่ผู้ถือหุ้นคาดหวังการส่งผ่านนโยบายการเงินผ่านช่องทางสินเชื่อ (Credit Channel) พบว่าการใช้นโยบายการเงินแบบเข้มงวด (Tightening

Monetary Policy) ส่งผลกระทบอย่างมากกับบริษัทที่ต้องพึ่งพาเงินกู้จากธนาคาร เนื่องจากธนาคารสามารถควบคุมปริมาณการให้สินเชื่อได้

Acheampong (2013) ได้ศึกษาประสิทธิผลและผลการดำเนินงานทางด้านการเงินของธนาคารต่างประเทศในกานา (GHANAIAN) โดยใช้เทคนิค CAMEL Analysis โดยใช้วิธีการเชิงปริมาณวิจัยถดถอยพหุคูณเพื่อตรวจสอบ สังเกต ผลการดำเนินงานทางการเงิน รายการธนาคารของธนาคารต่างประเทศ ที่อยู่ในประเทศกานา ปี ค.ศ. 1975 - 2008 ผลการศึกษา พบว่า ผลการรวมธนาคารของทั้ง สองธนาคารที่เป็นเจ้าของธนาคารในช่วงระยะเวลาที่ทำการการศึกษา ทำให้มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของธนาคารและได้ผลที่สอดคล้องกันมากที่สุดและในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาธนาคารให้ผลตอบแทนในสินทรัพย์สูงจึงทำให้ธนาคารต่างประเทศเข้ามาในประเทศกานาสูง

Nurazi and Evans (2005) ทำการศึกษาเพื่อหาเครื่องมือในการพยากรณ์โอกาสล้มละลายของธนาคารในประเทศอินโดนีเซีย ผ่านอัตราส่วนทางการเงิน CAMEL(S) ในช่วงปี ค.ศ.1992 -1998 โดยใช้ Logistic Regression และ Multiple Discriminant Analysis ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่ธนาคารจะล้มละลายและอัตราส่วนทางการเงินตาม CAMEL(S) ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 2 เทคนิคสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์โอกาสล้มละลายของธนาคารได้อย่างเหมาะสม โดยผลที่ได้จากเทคนิค Logistic Regression บ่งชี้ว่าอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์รวม (Equity Capital to Total Assets) ตัวแทนความแข็งแกร่งของเงินกองทุน (Capital Adequacy) อัตราส่วนกำไรก่อนภาษีต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Earnings Before Income Tax to Productive Assets) ตัวแทนคุณภาพของสินทรัพย์ อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม(Net Income to Total Assets) ตัวแทนความสามารถในการบริหาร อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้จากการดำเนินงาน (Operating Expense to Operating Income) ตัวแทนความสามารถในการทำกำไร อัตราส่วนสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องต่อเงินฝาก (Cash and Bank to Total Deposit) ตัวแทนความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง และขนาดของสินทรัพย์ของธนาคาร สามารถอธิบายการเกิดล้มละลายของธนาคารได้ โดยตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับโอกาสของธนาคารที่จะสามารถดำรงอยู่ในช่วงที่เกิดวิกฤติการเงินยกเว้นอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวมที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

Yuksel, Dincer, and Hacioglu (2015) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่จัดโดย Moody’s rating และอัตราส่วนทางการเงิน CAMELS ของธนาคารในประเทศตุรกี จำนวน 20 ธนาคาร ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2004 - 2014 โดยใช้เทคนิค Ordered Logit ผลการศึกษาพบว่าอัตราส่วนที่แสดงถึงความแข็งแกร่งของเงินกองทุน (Capital Adequacy) และอัตราส่วนที่แสดงความสามารถในการทำกำไร (Earning) ไม่มีผลต่ออันดับความน่าเชื่อถือของธนาคาร โดยอัตราส่วนที่สามารถอธิบายผลการดำเนินงานของธนาคาร ได้ร้อยละ

30.9 ได้แก่ อัตราส่วนสินทรัพย์ถาวรต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยต่อค่าใช้จ่ายรวม อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวม และอัตราส่วนดอกเบี้ยรับต่อรายได้รวมที่ใช้เป็นดัชนีสะท้อนคุณภาพของสินทรัพย์ (Asset Quality) และความสามารถในการบริหาร โดยถ้าธนาคารมีสินทรัพย์ถาวรเพิ่มขึ้นและมีต้นทุนดอกเบี้ยลดลงจะทำให้ธนาคารมีโอกาสได้รับอันดับความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น เพราะเป็นการสะท้อนว่าธนาคารจะมีการลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้และมีการบริหารต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะเดียวกันถ้าธนาคารมีอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องต่อเงินฝากรวมและดอกเบี้ยรับเพิ่มขึ้นจะมีโอกาสลดลงที่จะได้รับอันดับความน่าเชื่อถือที่สูงขึ้น

V. Sathya (2020) ได้ศึกษาเรื่อง CAMELS Model Analysis for District Central Co-Operative Banking Enterprises in Andra Pradesh CAMELS เป็นกรอบการจัดอันดับที่รับรู้ทั่วโลกในการประเมินคุณภาพเงินสัมพัทธ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการธนาคารและเพื่อเสนอขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อปรับปรุงข้อบกพร่องขององค์กรธนาคาร ในอินเดีย Reserve Bank of India ได้กำหนดวิธีการในปี พ.ศ. 2539 ตามข้อเสนอของคณะทำงาน Padmanabham Working Group (1995) ในการตรวจสอบในปัจจุบันได้มีการพยายามจัดอันดับองค์กรสหกรณ์ด้านการธนาคารของเขตต่าง ๆ ที่ทำงานในรัฐอันดราประเทศ และสอบสวนตำแหน่งทั้งห้าในการดำเนินการด้านงบประมาณท่ามกลางกรอบเวลาการตรวจสอบ ในรัฐอานธรประเทศก่อนการปลดรัฐเตลังคานามี DCCB (วิสาหกิจธนาคารสหกรณ์ประจำเขต) 22 แห่งในธนาคารสหกรณ์แห่งรัฐอานธรประเทศ สำหรับการทำลายการดำเนินการที่คล้ายกันของ DCCB ในรัฐอานธรประเทศโมเดล CAMELS ถูกนำมาใช้สำหรับอัตราการพัฒนา CAGR แบบต่อปี เป็นเวลา 12 ปี ถูกนำไปใช้ประโยชน์ CAMELS ยังคงอยู่เพื่อความเพียงพอของเงินกองทุนคุณภาพของสินทรัพย์ประสิทธิภาพการจัดการความสามารถในการทำกำไรสภาพคล่องและความอ่อนไหว สัดส่วนของ CAMELS มีความจำเป็นที่จะต้องแสดงตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับเงินเสียง และนอกจากนี้ความเป็นอยู่ที่ดีของ DCCB ของตัวแทนร่วม DCCB ผ่านการตรวจสอบรายงานสินทรัพย์ที่มีขนาดเล็กลง และคำอธิบายการจ่ายเงิน

ตารางที่ 6 สรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

นักวิจัย และนักวิชาการ / ตัวแปร	อัตราหนี้สินต่อทุน	อัตราหมุนของสินทรัพย์	อัตราการเติบโตของธุรกิจ	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	อัตรากำไรสุทธิ	ขนาดของสหกรณ์
สุมาลี รามนัฏ (2561)	✓	✓					✓	✓	
ชนานาถ กุลมณี (2563)		✓			✓		✓	✓	
ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563)		✓			✓		✓		
อัญชลี เมืองเจริญ (2561)		✓	✓		✓		✓		
ติณณ์ จงเจริญในธรรม (2562)						✓		✓	
สายธาร บุญปองหา (2562)	✓	✓			✓		✓	✓	✓
กุลิสรา วรรณวงษ์ (2563)	✓		✓		✓				✓
กวินทรา นำพล (2563)							✓	✓	✓
เริงชัย ตันสุชาติ (2555)				✓					✓
ณัฐพร สมทัศน์ (2562)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	

ตารางที่ 6 สรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

นักวิจัย และนักวิชาการ / ตัวแปร	อัตราหนี้สินต่อทุน	อัตราหมุนของสินทรัพย์	อัตราการเติบโตของธุรกิจ	อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย	อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	อัตรากำไรสุทธิ	ขนาดของสหกรณ์
Verghese (2016)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
Waraich (2013)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
Okwo and Other (2012)	✓	✓					✓	✓	
Nguyen (2001)		✓			✓		✓	✓	
Gill (2011)			✓				✓		✓
Bernanke & Blinder (1992)						✓			
Acheampong (2013)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
Nurazi and Evans (2005)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
Yuksel, Dincer, and Hacioglu (2015)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
V. Sathya (2020)	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย เป็นการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบของการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ขีดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่อง และผลกระทบต่อธุรกิจ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนและอัตรากำไรสุทธิ โดยมีขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมเป็นตัวแปรกำกับ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีการวิจัยโดยเรียงตามลำดับ และแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สหกรณ์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และดำเนินงานอยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2563 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์รวบรวมข้อมูลได้จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด แบ่งข้อมูลออกเป็น 7 ประเภทสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างนี้ได้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ในประเทศไทย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากแหล่งข้อมูลที่มีอยู่แล้ว โดยฐานข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยจะเก็บข้อมูลจากข้อมูลฐานะทางการเงินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ และจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2565 โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรและประเด็นที่ศึกษาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ขีดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่อง และผลกระทบต่อธุรกิจ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ โดยมีขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมเป็นตัวแปรกำกับ

3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม และตัวแปรกำกับ ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ทั้ง 6 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราทุนสำรองต่อสินทรัพย์ อัตราการเติบโตทุนของสหกรณ์อัตราและการเติบโตของหนี้ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้ อัตราหนี้สินต่อทุน เป็นเครื่องมือในการวัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง วัดค่าโดย

ตารางที่ 7 ตัวแปรที่ใช้วัดความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราหนี้สินต่อทุน (เท่า)	$\frac{\text{หนี้สินทั้งสิ้น}}{\text{ทุนของสหกรณ์}}$

มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ ซึ่งประกอบด้วย อัตราหมุนของสินทรัพย์ และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้ อัตราหมุนของสินทรัพย์ เป็นเครื่องมือในการวัดคุณภาพของสินทรัพย์ วัดค่าโดย

ตารางที่ 8 ตัวแปรที่ใช้วัดคุณภาพของสินทรัพย์

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราหมุนของสินทรัพย์(รอบ)	ขาย/บริการ(รายได้ธุรกิจหลัก) สินทรัพย์ทั้งสิ้นถัวเฉลี่ย

มิติที่ 3 อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการบริหาร ได้แก่ อัตราการเติบโตของธุรกิจ วัดค่าโดย

ตารางที่ 9 ตัวแปรที่ใช้วัดขีดความสามารถในการบริหาร

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราการเติบโตของธุรกิจ (%)	มูลค่าธุรกิจรวมปีปัจจุบัน-มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน X100 มูลค่าธุรกิจรวมปีก่อน
ธุรกิจสหกรณ์:ยอดเพิ่มระหว่างปีแต่ละธุรกิจ(รับฝากเงิน ให้เงินกู้ จัดหาสินค้า รวบรวม ให้บริการอื่น)	

มิติที่ 4 การทำกำไร ซึ่งประกอบด้วย อัตราเงินออมต่อสมาชิก อัตราหนี้สินต่อสมาชิก อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราการเติบโตของทุนสำรอง และอัตราการเติบโตของทุนสะสมอื่น โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถ ในการทำกำไร วัดค่าโดย

ตารางที่ 10 ตัวแปรที่ใช้วัดการทำกำไร

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (%)	ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน X 100 กำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

มิติที่ 5 สภาพคล่อง ซึ่งประกอบด้วย อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราลูกหนี้ระยะสั้นที่ชำระได้ตามกำหนด โดยผู้วิจัยได้เลือกใช้อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นเครื่องมือในการวัดสภาพคล่อง วัดค่าโดย

ตารางที่ 11 ตัวแปรที่ใช้วัดสภาพคล่อง

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (เท่า)	สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

มิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจ เป็นปัจจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อสหกรณ์ทางด้านลบต่อสหกรณ์ จะพิจารณาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมของสหกรณ์ออมทรัพย์ สาเหตุของการเกิดปัจจัยเกี่ยวกับความเสี่ยงอันเนื่องจากสถานการณ์ทั่วไป ภัยธรรมชาติสภาพตลาด อัตราดอกเบี้ยนโยบายการเงินของรัฐ นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ข้อบังคับ ระเบียบ และพระราชบัญญัติสหกรณ์ เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกประเด็นผลกระทบต่อธุรกิจ ในด้านการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย มาทำการวิจัย โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variables) ซึ่งกำหนดค่าความเสี่ยง ดังนี้

ในปีที่มีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยนโยบายเพิ่มขึ้นหรือลดลง ให้ค่าความเสี่ยงเป็น 1
ในปีที่อัตราดอกเบี้ยนโยบายคงที่ ให้ค่าความเสี่ยงเป็น 0

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ที่วัดด้วย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ วัดค่าโดย

ตารางที่ 12 ตัวแปรที่ใช้วัดผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

ตัวแปร	วิธีการวัดค่า
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (%)	กำไรสุทธิ X 100 / ทุนของสหกรณ์ถัวเฉลี่ย
อัตรากำไรสุทธิ (%)	กำไรสุทธิ X 100 / ขาย/บริการ (รายได้ธุรกิจหลัก)

ตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์แต่ละประเภท วัดค่าโดย มูลค่าของสินทรัพย์รวม

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งหมด 14 ปี ได้จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 98 ข้อมูล โดยมุ่งเน้นศึกษาตัวแปรอิสระ ได้แก่ มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ มิติที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโต ของธุรกิจ มิติที่ 4 การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มิติที่ 5 สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและมิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจที่วัดด้วย การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม คือ ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ โดยมีตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มีการเก็บรวบรวมจะนำมาทำการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2563 โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

3.5.1. สถิติเชิงพรรณนาเนื้อหา ได้แก่ ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.5.2. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

3.5.2.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson’s correlation coefficient) เป็นวิธีที่ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรหรือชุดข้อมูล 2 ชุด โดยที่ตัวแปรที่นำมาศึกษานั้นต้องอยู่ในรูปอัตราส่วน ซึ่งถ้าหากค่าที่ได้ออกมามีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงว่าความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับที่สูง แต่ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งโดยทั่วไประดับของค่าสัมประสิทธิ์ที่ยอมรับได้อยู่ระหว่าง -0.8 หรือ 0.8 แต่โดยทั่วไปได้มีเกณฑ์ที่กำหนดความสัมพันธ์ของระหว่าง 2 ตัวแปรไว้ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

0.90 - 1.00 มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

0.70 - 0.90 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

0.50 - 0.70 มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

0.30 - 0.50 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

0.00 - 0.30 มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ซึ่งการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันนี้เป็นการทดสอบปัญหา Collinearity ระหว่างตัวแปรอิสระเท่านั้น ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้จากการทดสอบมีระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่ระดับสูงแสดงถึงว่าตัวแปรทั้ง 2 นั้นมีความสัมพันธ์กันเองมากเกินไป อาจทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากการทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้นมีความแม่นยำลดลง

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson เมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson ควรมีค่าในช่วง 1.5 - 2.5 แสดงให้เห็นว่า ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน ความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กัน

3.5.2.2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานงานวิจัย เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์การถดถอย เชิงพหุคูณหรือไม่ โดยการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) ซึ่งปัญหา Multicollinearity คือ การที่ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระนั้นมีความสัมพันธ์กันเกินไปซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณผิดปกติไปจากที่ควรจะเป็น โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า Variance inflation factor (VIF) ซึ่งถ้าหากค่า Tolerance มีค่าน้อยกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 10 ขึ้นไป แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกิดปัญหา Multicollinearity แต่ถ้าหากค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.1 ขึ้นไป และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณไม่เกิดปัญหา Multicollinearity โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ Regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

สมการที่ 1 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

$$ROE_{it} = \beta_0 + DE_{it} + TAT_{it} + SG_{it} + OEP_{it} + CR_{it} + PIR_{it} + \varepsilon$$

สมมติฐานที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 4 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 5 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมการที่ 2 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

$$NPM_{it} = \beta_0 + DE_{it} + TAT_{it} + SG_{it} + OEP_{it} + CR_{it} + PIR_{it} + \varepsilon$$

สมมติฐานที่ 7 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 8 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 9 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 10 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 11 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 12 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมการที่ 3 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

$$ROE_{it} = \beta_0 + (DE_{it} * TA_{it}) + (TAT_{it} * TA_{it}) + (SG_{it} * TA_{it}) + (OEP_{it} * TA_{it}) + CR_{it} * TA_{it}) + (PIR_{it} * TA_{it}) + \varepsilon$$

สมมติฐานที่ 13 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 14 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 15 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 16 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 17 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 18 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมการที่ 4 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

$$NPM_{it} = \beta_0+(DE_{it}*TA_{it})+(TAT_{it}*TA_{it})+(SG_{it}*TA_{it})+(OEP_{it}*TA_{it})+CR_{it}*TA_{it})+ (PIR_{it}*TA_{it}) + \varepsilon$$

สมมติฐานที่ 19 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 20 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 21 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 22 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 23 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 24 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม

เมื่อ DE_{it} คือ อัตราหนี้สินต่อทุน ของสหกรณ์ i ในปีที่ t

TAT_{it} คือ อัตราหมุนของสินทรัพย์ ของสหกรณ์ i ในปีที่ t

SG_{it} คือ อัตราการเติบโตของธุรกิจ ของสหกรณ์ i ในปีที่ t

OEP_{it} คือ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ของของสหกรณ์ i ในปีที่ t

CR_{it} คือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ของสหกรณ์ i ในปีที่ t

PIR_{it} คือ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของของสหกรณ์ i ในปีที่ t

ROE_{it} คือ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของของสหกรณ์ i ในปีที่ t

NPM_{it} คือ อัตรากำไรสุทธิ ของของสหกรณ์ i ในปีที่ t

TA_{it} คือ สินทรัพย์รวม ของของสหกรณ์ i ในปีที่ t

β_0 คือ ค่าคงที่

ε คือ ค่าความคลาดเคลื่อน สำหรับสหกรณ์

ตารางที่ 13 สรุปรายละเอียดของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปร	สัญลักษณ์
ตัวแปรอิสระ	
การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน	
1. อัตราหนี้สินต่อทุน	DE
2. อัตราหมุนของสินทรัพย์	TAT
3. อัตราการเติบโตของธุรกิจ	SG
4. อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	OEP
5. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	CR
6. การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย	PIR
ตัวแปรตาม	
ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน	
1. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ROE
2. อัตรากำไรสุทธิ	NPM
ตัวแปรกำกับ	
- สินทรัพย์รวม	TA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำตัวแปรต่าง ๆ ที่ได้รวบรวมมาวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ด้วยวิธีการทางสถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และการวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงผลของการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ โดยแบ่งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา

4.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

4.3 การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทและรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมเป็นระยะเวลา 14 ปี ซึ่งสามารถแบ่งข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยได้ดังนี้

4.1.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

4.1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนและอัตรากำไรสุทธิ

4.1.3 ตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
อัตราหนี้สินต่อทุน (DE_{it})	0.34	19.64	2.80
อัตราหมุนของสินทรัพย์ (TAT_{it})	0.05	2.65	0.86
อัตราการเติบโตของธุรกิจ (SG_{it})	-34.82	138.11	8.46
อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน (OEP_{it})	-11.41	233.85	63.84
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (CR_{it})	0.03	3.97	1.21
การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย (PIR_{it})	0.00	1.00	0.86
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน (ROE_{it})	-92.18	60.60	6.02
อัตรากำไรสุทธิ (NPM_{it})	-237.37	74.56	11.76
สินทรัพย์รวม (TA_{it})	617.14	2945876.73	293497.39

จากตารางที่ 14 สามารถอธิบายข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 โดยพบว่า มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.34 และค่าสูงสุดเท่ากับ 19.64

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 โดยพบว่า มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.05 และค่าสูงสุดเท่ากับ 2.65

ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.46 โดยพบว่า มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -34.82 และค่าสูงสุดเท่ากับ 138.11

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.84 โดยพบว่า มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -11.41 และค่าสูงสุดเท่ากับ 233.85

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 โดยพบว่า มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.03 และค่าสูงสุดเท่ากับ 3.97

ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 โดยพบว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 และค่าสูงสุดเท่ากับ 1.00

ตัวแปรตาม

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.02 โดยพบว่ามีค่าต่ำสุดเท่ากับ -92.18 และค่าสูงสุดเท่ากับ 60.60

อัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.76 โดยพบว่ามีค่าต่ำสุดเท่ากับ -237.37 และค่าสูงสุดเท่ากับ 74.56

ตัวแปรกำกับ

ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 293,497.39 ล้านบาท โดยพบว่ามีค่าต่ำสุดเท่ากับ 617.14 ล้านบาท และค่าสูงสุดเท่ากับ 2,945,876.73 ล้านบาท

4.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

การทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple regression analysis) ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุหรือไม่ ดังนี้

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้ออกมามีค่าเข้าใกล้ -1 หรือ 1 แสดงถึงความสัมพันธ์ของทั้ง 2 ตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง แต่ถ้าหากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ได้มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำหรือไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งโดยทั่วไป ระดับของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ยอมรับได้จะมีค่าไม่น้อยกว่า -0.8 หรือไม่มากกว่า 0.8 ซึ่งจากการทดสอบแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตัวแปร	DE_{it}	TAT_{it}	SG_{it}	OEP_{it}	CR_{it}	PIR_{it}
DE_{it}	1					
TAT_{it}	.012	1				
SG_{it}	.013	.067	1			
OEP_{it}	.365	.276	-.102	1		
CR_{it}	-.303	.813	-.098	.134	1	
PIR_{it}	-.174	.084	.106	-.057	.049	1

จากตารางที่ 15 การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน, คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์, ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจ, การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน, สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน และผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ผลการวิเคราะห์ พบว่า อัตราหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.365 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ ระดับ 0.000 ระดับความเชื่อมั่นที่ 100% อัตราหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ -0.303 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ ระดับ 0.001 ระดับความเชื่อมั่นที่ 99.999% อัตราหนี้สินต่อทุนมีความสัมพันธ์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ -0.174 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ ระดับ 0.043 ระดับความเชื่อมั่นที่ 95.70% อัตราหมุนของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.276 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.003 ระดับความเชื่อมั่นที่ 99.70% และอัตราหมุนของสินทรัพย์มีความสัมพันธ์แบบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน โดยมีค่าความสัมพันธ์อยู่ที่ 0.813 โดยมีระดับความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญอยู่ที่ ระดับ 0.00 ระดับความเชื่อมั่นที่ 100% ทั้งนี้ จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด พบว่าไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กันสูง นั่นคือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในช่วงระหว่างค่าต่ำสุดถึงค่าสูงสุดเท่ากับ -.303 ถึง .813 ตามลำดับ ดังนั้น จึงสามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอย (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144 อ้างอิงโดย ศราวุธ สร้อยทอง, 2562)

การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก

ผลการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก โดยใช้การพิจารณาจากค่า Tolerance และค่า VIF เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ซึ่งถ้าหากค่า Tolerance มีค่าน้อยกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 10 ขึ้นไป แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกิดปัญหา Multicollinearity แต่ถ้าหากค่า Tolerance มีค่าตั้งแต่ 0.1 ขึ้นไป และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณไม่เกิดปัญหา Multicollinearity ซึ่งจากการทดสอบแสดงผลได้ดังนี้

ตารางที่ 16 การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า VIF

ตัวแปร	Tolerance	VIF
DE_{it}	.593	1.688
TAT_{it}	.231	4.321
SG_{it}	.885	1.130
OEP_{it}	.777	1.288
CR_{it}	.215	4.650
PIR_{it}	.936	1.069

จากตารางที่ 16 การตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากด้วยค่า Tolerance และค่า VIF ซึ่งประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย เพื่อตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือไม่ ถ้าค่า Tolerance มีค่าน้อยกว่า 0.1 และค่า VIF มีค่าตั้งแต่ 10 ขึ้นไป แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณเกิดปัญหา Multicollinearity และจากตารางที่ 16 พบว่ามีค่า Tolerance ต่ำสุดเท่ากับ 0.215 และสูงสุดเท่ากับ 0.936 และมีค่า VIF ต่ำสุดเท่ากับ 1.069 และสูงสุดเท่ากับ 4.650 ซึ่งมีค่า Tolerance มากกว่า 0.1 และค่า VIF น้อยกว่า 10 แสดงว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณไม่เกิดปัญหา Multicollinearity

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อน

ตัวแปรตามที่ทำการวิเคราะห์	ค่า Durbin-Watson
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	2.028
อัตรากำไรสุทธิ	1.540

จากตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.540 – 2.028 ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดีหรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กันเมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson มีค่าในช่วง 1.5 - 2.5 จึงสรุปได้ว่าสามารถนำตัวแปรอิสระทั้งหมดไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณต่อไปได้

4.3 การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

การทดสอบสมมติฐานในการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพราะฉะนั้นก่อนการทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยได้ทดสอบด้วยวิธีการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก โดยทดสอบในแต่ละประเด็น ดังนี้

การทดสอบสมมติฐาน

กการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ประกอบด้วยสมมติฐานและสมการการถดถอยเชิงพหุคูณ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังนี้

4.3.1 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปร	Standardized coefficients, Beta	t-value	Sig.
DE_{it}	-.204	-1.675	.097
TAT_{it}	.402	2.061	.042*
SG_{it}	.174	1.747	.084
OEP_{it}	-.262	-2.462	.016**
CR_{it}	-.191	-.945	.347
PIR_{it}	-.097	-1.004	.318

หมายเหตุ: n = 98, R^2 = 0.198, F = 3.751, Sig. = 0.002

*, ** ณ ระดับนัยสำคัญ 0.042 และ 0.016 ตามลำดับ

จากตารางที่ 18 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)

เท่ากับ 0.198 แสดงว่า การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย ได้เพียงร้อยละ 19.80 โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.97 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนแสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.042 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.084 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 4 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.016 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) แสดงให้เห็นว่าการทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 5 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.347 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

สมมติฐานที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.318 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน

4.3.2 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตัวแปร	Standardized coefficients, Beta	t-value	Sig.
DE_{it}	-.118	-.963	.338
TAT_{it}	-.316	-1.609	.111
SG_{it}	.150	1.490	.140
OEP_{it}	-.193	-1.797	.076
CR_{it}	.078	.382	.704
PIR_{it}	-.039	-.399	.691

หมายเหตุ: n = 98, R^2 = 0.188, F = 3.520, *ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 19 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.188 แสดงว่า การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย ได้เพียงร้อยละ 18.80 โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 7 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0. 338 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 8 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0. 111 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 9 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.140 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 10 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.076 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าการทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 11 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.704 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

สมมติฐานที่ 12 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดอัตรากำไรสุทธิ แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.691 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ

4.3.3 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	Standardized coefficients, Beta	t-value	Sig.
DE_{it}* TA_{it}	-.356	-.538	.592
TAT_{it}* TA_{it}	.021	.095	.925
SG_{it}* TA_{it}	.032	.224	.823
OEP_{it}* TA_{it}	-.037	-.074	.941
CR_{it}* TA_{it}	.359	.542	.589
PIR_{it}* TA_{it}	.019	.076	.939

หมายเหตุ: n = 98, R^2 = 0.009, F = 1.44, *ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 20 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.009 แสดงว่า การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ได้เพียง ร้อยละ 0.9 โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 13 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.592 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 14 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมแสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.925ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่า

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 15 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.823 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 16 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.941 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าการทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 17 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.589 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 18 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.939 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

4.3.4 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตัวแปร	Standardized coefficients, Beta	t-value	Sig.
DE_{it}* TA_{it}	-.885	-1.731	.087
TAT_{it}* TA_{it}	-.328	-1.950	.054
SG_{it}* TA_{it}	.276	2.542	.013*
OEP_{it}* TA_{it}	.509	1.328	.187
CR_{it}* TA_{it}	.908	1.777	.079
PIR_{it}* TA_{it}	.114	.603	.548

หมายเหตุ: n = 98, R^2 = 0.409, F = 10.512, Sig. = 0.000 * ณ ระดับนัยสำคัญ 0.013

จากตารางที่ 21 สามารถอธิบายได้ดังนี้

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ 0.409 แสดงว่า การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ร้อยละ 40.9 โดยสรุปผลการทดสอบสมมติฐาน ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 19 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.087 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 20 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมแสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.054 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าคุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 21 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.013 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) แสดงให้เห็นว่าขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 22 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.187 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าการทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 23 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.079 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าสภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

สมมติฐานที่ 24 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม แสดงผลได้ว่า ระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ Sig. มีค่าเท่ากับ 0.548 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 > 0.05) แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

ตารางที่ 22 สรุปผลตามสมมติฐานของงานวิจัย

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 3 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 4 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 5 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 6 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยอัตราดอกเบี้ยส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 7 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 8 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 9 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน

ตารางที่ 22 สรุปผลตามสมมติฐานของงานวิจัย (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 10 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 11 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 12 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยอัตราดอกเบี้ยส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 13 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 14 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 15 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 16 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 17 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน

ตารางที่ 22 สรุปผลตามสมมติฐานของงานวิจัย (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน
สมมติฐานที่ 18 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 19 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 20 คุณภาพของสินทรัพย์ ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 21 ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	สนับสนุน
สมมติฐานที่ 22 การทำกำไร ที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 23 สภาพคล่อง ที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน
สมมติฐานที่ 24 ผลกระทบของธุรกิจ ที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยจำนวนสินทรัพย์รวม	ไม่สนับสนุน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยในครั้งนี้ เรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาผลกระทบของการวิเคราะห์ภาสะเศรษฐกิจทางการเงิน ที่ประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ ความพอเพียงขอเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ขีดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่อง และผลกระทบต่อธุรกิจ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วย อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์จะสามารถช่วงให้สหกรณ์นำมาประเมินประสิทธิผลของการดำเนินงานที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันและปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกสหกรณ์

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งหมด 14 ปี ได้จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 98 ข้อมูล โดยมีประเด็นในการนำเสนอ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ

อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลอัตรากำไรสุทธิ และตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งสิ้น 14 ปี ซึ่งสามารถสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้ดังนี้

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง ที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทุน ซึ่งหากสหกรณ์มีหนี้สินมากกว่าทุนมาก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าทุนของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่สามารถคุ้มครองหนี้สินได้

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ของของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์เปลี่ยนสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้ไม่มากนัก ซึ่งหากสหกรณ์สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เพื่อก่อให้เกิดรายได้มาก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพมีสภาพคล่องได้

ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.46 เท่า ซึ่งมากกว่าขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจของทุกประเภทสหกรณ์ในปี พ.ศ. 2563 แสดงให้เห็นว่าภาพรวมของสหกรณ์มีการเติบโตของธุรกิจมากขึ้น ซึ่งหากสหกรณ์มีการเติบโตของธุรกิจมาก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีประสิทธิภาพในการบริหารงานให้ธุรกิจที่สูงขึ้นได้

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.84 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากกว่ากำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ซึ่งหากสหกรณ์ มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากกว่ากำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานมากกว่าระดับ 35 (ตามเกณฑ์ CFSAWS : ss) ยิ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ต้องปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้มีความสัมพันธ์กับรายได้ที่อาจจะผันผวนตามภาวะธุรกิจ

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งหากสหกรณ์ มีสินทรัพย์หมุนเวียนมากกว่าหนี้สินหมุนเวียนมาก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์มีสภาพคล่องในการนำสินทรัพย์มาจ่ายชำระหนี้ได้สูง

ผลกระทบของธุรกิจสหกรณ์ในประเทศไทยที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 เท่า แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่สูงมากนัก ซึ่งหากสหกรณ์ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายมาก ยิ่งแสดงให้เห็นว่าสหกรณ์อาจประสบปัญหาในการบริหารธุรกิจได้

ผลตอบแทนจากการดำเนินงาน

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.02% แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์โดยส่วนใหญ่มีผลตอบแทนต่อส่วนของทุนได้ดี ซึ่งสหกรณ์สามารถสร้างกำไรสุทธิได้ โดยเปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับส่วนของทุน ถ้าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนมีค่าสูง แปลว่าสหกรณ์สามารถสร้างกำไรสุทธิได้มาก แต่ในบางกรณีที่กำไรสุทธิไม่ได้สูง แต่ส่วนของทุนมีค่าที่ต่ำก็สามารถทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงขึ้นได้เช่นกัน ดังนั้นควรพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินอื่นประกอบด้วย

อัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.76% แสดงให้เห็นว่าเฉลี่ยแล้วมีสหกรณ์ที่มีความสามารถในการทำกำไรได้ดี โดยคิดจากกำไรสุทธิที่ได้จากการขายสินค้าหรือบริการเป็นเปอร์เซ็นต์เปรียบเทียบระหว่างกำไรสุทธิกับยอดรายได้ ซึ่งหากมีอัตรากำไรสุทธิต่ำแปลว่าประเภทรายได้ของสหกรณ์นั้นมีความสามารถในการทำกำไรที่ต่ำ อาจเกิดจากการบริหารจัดการต้นทุนของสินค้าหรือบริการไม่มีประสิทธิภาพ แต่โดยปกติแล้วอัตราส่วน อัตรากำไรสุทธิมักจะนิยมใช้เปรียบเทียบกันในประเภทสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ ไม่ควรนำไปเปรียบเทียบกับสหกรณ์ประเภทอื่น

ขนาดของสหกรณ์

ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 293,497.39 ล้านบาท แสดงให้เห็นว่าสหกรณ์ในภาพรวมถือครองสินทรัพย์รวมในปริมาณที่สูง แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเภทของสหกรณ์ที่มีสินทรัพย์รวมต่ำสุด จะพบว่ามีค่าต่ำสุดเท่ากับ 617.14 ล้านบาท กับประเภทสหกรณ์ที่มีค่าสูงสุดเท่ากับ 2,945,876.73 ล้านบาท ซึ่งหากเปรียบเทียบมูลค่าสินทรัพย์รวมจะมีมูลค่าที่แตกต่างกันมาก แต่เมื่อพิจารณาถึงการประกอบธุรกิจของสหกรณ์ในแต่ละประเภทนั้นจะพบว่า สหกรณ์แต่ละประเภทล้วนมีการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างกันไป ตลอดจนมีจำนวนสมาชิกที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ทุนดำเนินงานของสหกรณ์นั้นย่อมแตกต่างกันด้วย จึงไม่สามารถพิจารณา

ได้โดยตรงว่าขนาดของสหกรณ์แต่ละประเภทนั้น จะเป็นตัวชี้วัดโดยตรงถึงประสิทธิภาพในการบริหารงานที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้ จึงได้นำขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมมาพิจารณาร่วมกับตัวแปรจากการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินทั้ง 6 มิติ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย

5.1.2 การทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลอัตรากำไรสุทธิ และตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งสิ้น 14 ปี ได้จำนวน 98 ข้อมูล ซึ่งสามารถสรุปได้ตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ ดังนี้

5.1.2.1 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อผลตอบแทนต่อส่วนของทุน พบว่า อัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.8 (Sig. < 0.05) อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนอย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 98.4 (Sig. < 0.05) ในขณะที่อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. > 0.05)

5.1.2.2 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงาน

ต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย นโยบายที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตรากำไรสุทธิ พบว่า ทั้ง อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่พบผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. > 0.05)

5.1.2.3 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่า ทั้ง อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมโดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. > 0.05)

5.1.2.4 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายที่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่ออัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่า ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม อย่างมีนัยสำคัญ ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 98.7 (Sig. < 0.05) ในขณะที่อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายไม่พบผลกระทบต่ออัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. > 0.05)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยตัวแปรอิสระที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของสินทรัพย์ อัตราการเติบโตของธุรกิจ อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน อัตราส่วนทุนหมุนเวียน การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ตัวแปรตาม ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลอัตรากำไรสุทธิ และตัวแปรกำกับ ได้แก่ ขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษารายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 รวมทั้งสิ้น 14 ปี ได้จำนวน 98 ข้อมูล ซึ่งจากการวิจัยมีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

การภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย พบว่า

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี รามนัฏ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ กุลมณี (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร สมทัศน์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2560 โดยใช้แนวคิด CAMELS Analysis ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด ในด้านความสามารถในการทำกำไร พ.ศ. 2558 - 2560 อยู่ในระดับดี เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในระดับดี

โดยสรุปแล้วจะเห็นว่าหากสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูงตลอดจนลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงจะส่งผลให้มีผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงขึ้นตามไปด้วย

ในขณะที่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี รามนัฏ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า อัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) มีความสัมพันธ์กับ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Assets) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return On Equity) อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Asset Turnover) และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร อัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราหนี้สินต่อทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของเงินทุนที่มีความเพียงพอต่อการชำระหนี้ว่าเงินทุนของสหกรณ์ที่มีนั้นจะมีประสิทธิภาพมากพอที่จะรองรับผลกระทบจากความเสี่ยงในด้านธุรกิจตลอดจนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้หรือไม่ จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยเพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์

ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย ที่พบว่า อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้ และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการทำกำไร และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการให้ผลตอบแทน โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย เพื่อใช้รักษาเสถียรภาพทางการเงิน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน ซึ่งอาจจำเป็นต้องดำรงสภาพคล่องให้สูง เพื่อขจัดปัญหาจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินดังกล่าวให้ได้ จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า อัตราเติบโตของยอดขาย ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราการเติบโตของธุรกิจ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ ว่าจะสามารถนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bernanke & Blinder (1992) ที่ได้ศึกษาข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Federal Fund Rate) อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate) และอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond Rate) ในสหรัฐอเมริกาช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1989 ที่พบว่าพบว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นตัวแทนที่ดีของนโยบายการเงินและเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดผ่านทางปริมาณเงินสำรองของธนาคารได้ โดยอาจอธิบายได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นผลกระทบโดยตรงต่อธนาคารพาณิชย์และผู้ได้รับผลกระทบขั้นถัดมา คือ ผู้เข้ารับบริการธนาคารพาณิชย์เหล่านั้น จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

โดยปัจจัยความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจ และผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายนั้นอาจยังไม่สะท้อนถึง

ต้นทุนทางธุรกิจที่แท้จริงเป็นเพียงแค่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทั้งทางอ้อม โดยที่ไม่มีส่วนทำให้กำไรทางธุรกิจเพิ่มขึ้นโดยตรง จึงไม่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

5.2.2 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

การภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย พบว่า

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายธาร บุญปองหา (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด 25 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2562 ผลการวิจัยพบว่า ความเสี่ยงในการก่อหนี้ ซึ่งวัดโดยอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรจากการดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในทิศทางตรงกันข้าม และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราหนี้สินต่อทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของเงินทุนที่มีความเพียงพอต่อการชำระหนี้ว่าเงินทุนของสหกรณ์ที่มีนั้นจะมีประสิทธิภาพมากพอที่จะรองรับผลกระทบจากความเสี่ยงในด้านธุรกิจตลอดจน ด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้หรือไม่ จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ ไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ กุลมณี (2563) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ

มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราหมุนของสินทรัพย์เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ว่าได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่ โดยจะก่อให้เกิดรายได้แต่ยังไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริหารค่าใช้จ่ายของกิจการให้สอดคล้องกับรายได้ที่เกิดขึ้น จึงไม่อาจประเมินได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะก่อให้เกิดผลกำไรแก่ธุรกิจมากน้อยเพียงใด จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่อกำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่พบผลกระทบผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า อัตราเติบโตของยอดขาย ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราการเติบโตของธุรกิจเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ ว่าจะสามารถนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่พบผลกระทบผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร สมทัศน์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 – 2560 โดยใช้แนวคิด CAMELS Analysis ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด ในด้านความสามารถในการทำกำไร พ.ศ. 2558 - 2560 อยู่ในระดับดี เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในระดับดี โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่ ซึ่งอาจมีปัจจัยด้านการบริหารสินทรัพย์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดรายได้แก่ธุรกิจ ปัจจัยด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่เป็นเหตุให้กิจการจำเป็นต้องจ่ายชำระหนี้สินอันเนื่องมาจากการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก ซึ่งแม้ธุรกิจจะมีการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพดีมากน้อยเพียงใดก็ตาม แต่หากมีปัจจัยอื่นมาเกี่ยวข้องก็อาจจะทำให้ผลกำไรของกิจการไม่ดีเท่าที่ควร ในการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่พบผลกระทบผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยเพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย ที่พบว่า อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้ และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการทำกำไร และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการให้ผลตอบแทน โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย เพื่อใช้รักษาเสถียรภาพทางการเงิน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน ซึ่งอาจจำเป็นต้องดำรงสภาพคล่องให้สูงเพื่อขจัดปัญหาจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินดังกล่าวให้ได้ จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Bernanke & Blinder (1992) ที่ได้ศึกษาข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Federal Fund Rate) อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate) และอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond Rate) ในสหรัฐอเมริกาช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1989 ที่พบว่าพบว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นตัวแทนที่ดีของนโยบายการเงินและเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดผ่านทางปริมาณเงินสำรองของธนาคารได้ โดยอาจอธิบายได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นผลกระทบโดยตรงต่อธนาคารพาณิชย์และผู้ได้รับผลกระทบขั้นถัดมา คือ ผู้เข้ารับบริการธนาคารพาณิชย์เหล่านั้น จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

5.2.3 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่า

ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุนไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี รามนัฏ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่าอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น มีความสัมพันธ์กับอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนต่อส่วน

ของผู้ถือหุ้น อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร และอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียน ของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของ สหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สิน ต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจ อธิบายได้ว่า อัตราหนี้สินต่อทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของเงินทุนที่มีความเพียงพอต่อ การชำระหนี้ว่าเงินทุนของสหกรณ์ที่มีนั้นจะมีประสิทธิภาพมากพอที่จะรองรับผลกระทบจาก ความเสี่ยงในด้านธุรกิจตลอดจนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้หรือไม่จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ไม่ส่งผลต่อผลตอบแทน จากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ในประเทศไทย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี รามนัฏ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินในหลักทรัพย์ กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์ กับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และ ก่อสร้างอีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ กุลมณี (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนหมุนเวียนของสินทรัพย์ รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทน ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือ มีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของ สหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจ

อธิบายได้ว่าอัตราหมุนของสินทรัพย์เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ว่าได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่ โดยจะก่อให้เกิดรายได้แต่ยังไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริหารค่าใช้จ่ายของกิจการให้สอดคล้องกับรายได้ที่เกิดขึ้น จึงไม่อาจประเมินได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จะก่อให้เกิดผลกำไรแก่ธุรกิจมากน้อยเพียงใด จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจไม่พบผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ในประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า อัตราเติบโตของยอดขาย ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราการเติบโตของธุรกิจ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ ว่าจะสามารถนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ในประเทศไทย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร สมทัศน์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558 - 2560 โดยใช้แนวคิด CAMELS Analysis ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด ในด้านความสามารถในการทำกำไร พ.ศ. 2558 - 2560 อยู่ในระดับดี เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในระดับดี อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่ ซึ่งอาจมีปัจจัยด้านการบริหารสินทรัพย์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดรายได้แก่ธุรกิจ ปัจจัย

ด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่เป็นเหตุให้กิจการจำเป็นต้องจ่ายชำระหนี้สิน อันเนื่องมาจากการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก ซึ่งแม้ธุรกิจจะมีการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพดีมากน้อยเพียงใดก็ตาม แต่หากมีปัจจัยอื่นมาเกี่ยวข้องก็อาจจะทำให้ผลกำไรของกิจการไม่ดีเท่าที่ควร ในการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ในประเทศไทย ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทยเพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย ที่พบว่าอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการทำกำไร และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการให้ผลตอบแทนอีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกา พบว่าอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย เพื่อใช้รักษาเสถียรภาพทางการเงิน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุน ซึ่งอาจจำเป็นต้องดำรงสภาพคล่องให้สูงเพื่อขจัดปัญหาจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินดังกล่าวให้ได้จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมของสหกรณ์ในประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ. Bernanke & Blinder (1992) ที่ได้ศึกษาข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Federal Fund Rate) อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate) และอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond Rate) ในสหรัฐอเมริกาช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1989 ที่พบว่าพบว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นตัวแทนที่ดีของนโยบายการเงินและเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดผ่านทางปริมาณเงินสำรอง

ของธนาคารได้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นผลกระทบโดยตรงต่อธนาคารพาณิชย์และผู้ได้รับผลกระทบขั้นถัดมา คือ ผู้เข้ารับบริการธนาคารพาณิชย์เหล่านั้น จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนของสหกรณ์ในประเทศไทย

5.2.4 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม พบว่า

ขีดความสามารถในการบริหาร ที่วัดด้วยอัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทยโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เมืองเจริญ (2561) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค พบว่า อัตราเติบโตของยอดขาย ระดับความเสี่ยงทางการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่มีผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท แล้วเมื่อพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมร่วมด้วยจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายธาร บุญปองหา (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์ ที่พบว่า ขนาดของธุรกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอาจจะอธิบายได้ว่าอัตราการเติบโตของธุรกิจ เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถของคณะกรรมการบริหารสหกรณ์ว่าจะสามารถนำพาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยพิจารณาร่วมกับขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์ จะส่งผลต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย นั่นก็หมายความว่า

หากสหกรณ์ใดมีสินทรัพย์รวมมากและมีอัตราการเติบโตของธุรกิจสูงจะทำให้อัตรากำไรสุทธิสูงขึ้นด้วย

อัตราหนี้สินต่อทุนไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สายธาร บุญปองหา (2562) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในตลาดหลักทรัพย์ โดยใช้ข้อมูลงบการเงินรายปีของบริษัทที่จดทะเบียนทั้งหมด 25 บริษัท ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 - 2562 ผลการวิจัยพบว่า ความเสี่ยงในการก่อหนี้ ซึ่งวัดโดยอัตราหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีความสัมพันธ์กับอัตรากำไรสุทธิ อัตรากำไรจากการดำเนินงานและอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมในทิศทางตรงกันข้าม และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่า อัตราหนี้สินต่อทุนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของเงินทุน ที่มีความเพียงพอต่อการชำระหนี้ว่าเงินทุนของสหกรณ์ที่มีนั้นจะมีประสิทธิภาพมากพอที่จะรองรับผลกระทบจากความเสี่ยงในด้านธุรกิจตลอดจนด้านการเงินที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้หรือไม่จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิ

อัตราหมุนของสินทรัพย์ ไม่พบผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ กุลมณี (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Okwo and Other (2012) ที่ได้ศึกษาการจัดการทางการเงินเพื่อกำหนดความสามารถในการทำกำไร ผลการศึกษาพบว่า อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราหมุนของลูกหนี้ อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการทำกำไร และพบว่าอัตราหมุนของสินค้าคงเหลือมีความสัมพันธ์ทางลบกับความสามารถในการทำกำไร อีกทั้งยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุน

ต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราหมุนของสินทรัพย์เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ว่าได้ถูกนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดหรือไม่ โดยจะก่อให้เกิดรายได้ แต่ยังไม่ได้ครอบคลุมถึงการบริหารค่าใช้จ่ายของกิจการให้สอดคล้องกับรายได้ที่เกิดขึ้น จึงไม่อาจประเมินได้ว่าการบริหารสินทรัพย์ให้เกิดประสิทธิภาพนั้น จะก่อให้เกิดผลกำไรแก่ธุรกิจมากน้อยเพียงใด จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน โดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่พบผลกระทบผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐพร สมทัศน์ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในช่วงปี พ.ศ. 2558 - 2560 โดยใช้แนวคิด CAMELS Analysis ผลการศึกษาพบว่าผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด ในด้านความสามารถในการทำกำไร พ.ศ. 2558 - 2560 อยู่ในระดับดี เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในระดับดีและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการแข่งขันของสหกรณ์ในธุรกิจที่สหกรณ์ดำเนินงานอยู่ ซึ่งอาจมีปัจจัยด้านการบริหารสินทรัพย์ก่อให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดรายได้แก่ธุรกิจ ปัจจัยด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่เป็นเหตุให้กิจการจำเป็นต้องจ่ายชำระหนี้สินอันเนื่องมาจากการใช้แหล่งเงินทุนจากภายนอก ซึ่งแม้ธุรกิจจะมีการบริหารค่าใช้จ่ายดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพดีมากน้อยเพียงใดก็ตาม แต่หากมีปัจจัยอื่นมาเกี่ยวข้องก็อาจจะทำให้ผลกำไรของกิจการไม่ดีเท่าที่ควร ในการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่ส่งผลใด ๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

สภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียน ไม่พบผลกระทบผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชาภา เกตุอินทร์ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย เพื่อศึกษาคุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย ที่พบว่า อัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุน

ของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราการค้างชำระของลูกหนี้ และอัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการทำกำไร และอัตราการเติบโตของสินทรัพย์ อัตราส่วนทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์ อัตราส่วนสินทรัพย์สภาพคล่องส่งผลกับความสามารถในการให้ผลตอบแทน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์สภาพคล่องที่สามารถแปลงเป็นเงินสดได้ง่าย เพื่อใช้รักษาเสถียรภาพทางการเงิน หากสหกรณ์มีความเสี่ยงของเงินทุนซึ่งอาจจำเป็นต้องดำรงสภาพคล่องให้สูงเพื่อขจัดปัญหาจากการขาดสภาพคล่องทางการเงินดังกล่าวให้ได้ จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่มีผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตรากำไรสุทธิโดยพิจารณาจากขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ. Bernanke & Blinder (1992) ที่ได้ศึกษาข้อมูลดัชนีราคาผู้บริโภค (CPI) ปริมาณเงิน (Money Supply) อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Federal Fund Rate) อัตราดอกเบี้ยของตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill Rate) และอัตราดอกเบี้ยของพันธบัตรรัฐบาล (Treasury Bond Rate) ในสหรัฐอเมริกาช่วงปี ค.ศ. 1959 - 1989 ที่พบว่า อัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นตัวแทนที่ดีของนโยบายการเงินและเครื่องมือที่สามารถบ่งบอกทิศทางการดำเนินนโยบายการเงินของธนาคารกลางได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่ออัตราดอกเบี้ยในตลาดผ่านทางปริมาณเงินสำรองของธนาคารได้ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ Gill (2011) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงสร้างเงินทุนต่อความสามารถในการทำกำไร กรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาพบว่า อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม ขนาดของกิจการ ส่งผลในเชิงบวกต่อความสามารถในการทำกำไรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยอาจอธิบายได้ว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นผลกระทบโดยตรงต่อธนาคารพาณิชย์และผู้ได้รับผลกระทบขั้นถัดมา คือ ผู้เข้ารับบริการธนาคารพาณิชย์เหล่านั้น จึงไม่ส่งผลใดๆ ต่ออัตรากำไรสุทธิของสหกรณ์ในประเทศไทย

5.3 ข้อจำกัดของการวิจัย

5.3.1 งานวิจัยฉบับนี้เก็บรวบรวมข้อมูลรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จัดทำขึ้นเป็นภาพรวมของสหกรณ์ในแต่ละประเภท ข้อเท็จจริงคือ สหกรณ์ที่ดำเนินงานอยู่ในประเภทเดียวกันอาจมีรายได้ที่แตกต่างกัน บางสหกรณ์มีผลกำไรที่สูง บางสหกรณ์อาจมีผลประกอบการ

ที่ขาดทุน จึงส่งผลให้ผลการดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละแห่ง อาจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเมื่อกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้นำข้อมูลทางการเงินเหล่านั้นมาจัดทำอยู่ในรูปแบบของอัตราส่วนทางการเงินเป็นภาพรวมของสหกรณ์แต่ละประเภท อัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวอาจไม่ได้สะท้อนถึงสหกรณ์ใดสหกรณ์หนึ่งหรือไม่อาจกล่าวได้ว่าอัตราส่วนทางการเงินที่จัดทำเป็นภาพรวมเหล่านั้นจะสะท้อนผลการดำเนินงานที่แท้จริงของสหกรณ์ทุกแห่ง

5.3.2 ผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยให้คณะกรรมการสหกรณ์สามารถนำมาศึกษาวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ โดยสามารถพิจารณาถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ทั้งปัจจัยภายในประเทศหรือปัจจัยภายนอกประเทศประกอบกันหลาย ๆ ด้านได้ อาทิ ภัยธรรมชาติ สภาพตลาด นโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ข้อบังคับ ระเบียบและพระราชบัญญัติสหกรณ์ เทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจในการบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.4 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย (CAMELS Analysis affect return on operations of Cooperatives in Thailand) เป็นการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบของการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ขีดความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่อง และผลกระทบต่อธุรกิจ ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน และอัตรากำไรสุทธิ โดยมีขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมเป็นตัวแปรกำกับ

5.4.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า อัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนและอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าหากสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูง ตลอดจนลดต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงจะส่งผลให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุนสูงขึ้น และเมื่อพิจารณาขนาดของสหกรณ์ที่วัดด้วยสินทรัพย์รวมร่วมด้วยจะพบว่า อัตราการเติบโตของธุรกิจส่งผลเชิงบวกต่ออัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า หากสหกรณ์ที่มีขนาดสินทรัพย์รวมมากและมีการเติบโตของธุรกิจสูง จะส่งผลให้อัตรากำไรสุทธิสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้หากจะมองถึงอัตราส่วนที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์เป็นหลักนั้น ก็อาจจะไม่เพียงพอเสมอไป ดังนั้นจึงไม่ควรละเลยอัตราส่วนทางการเงินอื่น ที่แม้ว่า

ในงานวิจัยนี้ อัตราส่วนทางการเงินเหล่านั้น จะไม่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยก็ตามเนื่องจากการส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานในทางสถิตินั้นจะขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย อาทิ จำนวนของประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ตลอดจนระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะทำให้จำนวนชุดข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยในอนาคตเปลี่ยนแปลงไปได้

5.4.2 ข้อแนะนำในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.2.1 การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการสหกรณ์ในประเทศไทยที่สามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์เพื่อการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์

5.4.2.2 การวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์ทุกแห่ง ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้จากการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อลดภาวะการขาดทุนอันจะส่งผลถึงอัตราส่วนทางการเงินในภาพรวมของประเทศ

5.4.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

5.4.3.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้เพียงข้อมูลในภาพรวมของสหกรณ์แต่ละประเภทที่รวบรวมโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนั้นผู้ที่สนใจอาจเก็บข้อมูลของสหกรณ์บางประเภทเท่านั้นหรือเก็บข้อมูลเป็นรายสหกรณ์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ต่อเนื่องได้ดีมากยิ่งขึ้น

5.4.3.2 ผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำงานวิจัยหรือใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อพัฒนางานวิจัยในอนาคต ผู้ที่สนใจควรเปลี่ยนปีที่ใช้ในการวิจัยให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด รวมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลงของกฎเกณฑ์ที่ใช้อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ข้อมูลที่นำมามีความเหมาะสมและทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

5.4.3.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย อาทิ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เป็นต้น

5.4.4.4 การวิจัยครั้งนี้เลือกนำอัตราส่วนทางการเงินของการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินในแต่ละมิติมาเพียงบางส่วน โดยยังไม่ได้พิจารณาอัตราส่วนทางการเงินอื่นของการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ดังนั้นในงานวิจัยต่อไปควรนำอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ มาร่วมวิจัย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมองค์ประกอบของรายงานทางการเงินมากขึ้น

บรรณานุกรม

กวินทรา นำพล. (2562). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของหลักทรัพย์ที่ได้เสนอขายให้แก่ประชาชนทั่วไปในครั้งแรกของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: http://www.advanced-mba.ru.ac.th/advanced-mba-2559/homeweb/7096-IS/IS-huamark27.html

กุลิสรา วรรณวงษ์. (2563). **อิทธิพลของศักยภาพทางธุรกิจที่ส่งผลต่อการเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (MAI)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยรังสิต

เกรียง กิจบำรุงรัตน์. (2559). การวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลของอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประจำปี 2558. **วารสาร Veridian E-Journal สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 3(6), 2-3.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2548). **คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.cad.go.th/download/camels_apply.pdf

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). **รายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินสหกรณ์**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.cad.go.th/main.php?filename=infor_fina_report1

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2565). **จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 30 เมษายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.cad.go.th/main.php?filename=coop_month

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2564). **บทบาท หน้าที่ ของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์**. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: https://web.cpd.go.th/trat/images/KM59/KM-63_1.pdf

จันทนา วัฒนกาญจนะ. (2559). การศึกษาอัตราส่วนมาตรฐานทางการเงินในธุรกิจอุตสาหกรรมบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2548 ถึง 2557. **วารสาร Veridian E-Journal สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 9(3), 1399-1400.

ชนานาถ กุลมณี. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

โชษิตา เปสตันยี และ ขวัญกมล ดอนขวา. (2561). ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. **วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**, 10(2), 45-55.

ณัฐพร สมทัศน์. (2561). **การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ณิชาภา เกตุอินทร์. (2563). **คุณภาพสินทรัพย์ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในเขตพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ติณณ์ จงเจริญในธรรม. (2562). **ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกำไรของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนไทย**. ในการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3 “GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019” (น. 557-563), กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). **อัตราดอกเบี้ยนโยบาย (Policy Interest Rate)**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/MPCPublications/Pages/default.aspx

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2565). **นโยบายการเงิน**. *ออนไลน์.* สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/Pages/OverviewPolicyRate.aspx

นริศรา ภาควิธี และ สุธนา นาคฉาย. (2561). บทบาทของข้อมูลทุติยภูมิมีผลต่องานวิจัยธุรกิจอย่างไร. **วารสารการจัดการสมัยใหม่,** 16(1), 1-14. (บทสรุปผู้บริหารรายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม ปี 2564)

ปวีณา แซ่จู. (2563). **ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับมูลค่ากิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ปราณี ตปนียวรวงศ์. (2560). วิเคราะห์ปัจจัยความมั่นคงทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในเขตพื้นที่ภาคเหนือของไทย. **วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**, *29*(2), 105-118.

ประวัฒน์ เบญญาศรีสวัสดิ์. (2554). ลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลบัญชี เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevancy). **วารสารนักบริหาร**, 31(2), 10-14.

พชรภัทร จันทรักษา. (2552). **ข้อมูลทางการบัญชี.** สืบค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2564, จากเว็บไซต์: https://sites.google.com/site/phacharaphattarvel/02-khxmul-thangkar-baychi

ภัทราวดี สิงห์สุพรรณ. (2562). **ปัจจัยทีมีอิทธิพลต่อความเสี่ยงด้านโครงสร้างทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี SET100.** (บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี), มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

มลิวัลย์ ผิวคราม. (2560). **การเก็บรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.** สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2565, จากเว็บไซต์: https://sites.google.com/site/wichakarwicaythangkarsuksa/khea-su-bth-reiyn/hnwy-thi-6-kar-keb-rwbrwm-khxmul-laea-kheruxng-mux-thi-chi-ni-kar-wicay-1/hnwy-thi-6-kar-keb-rwbrwm-khxmul-laea-kheruxng-mux-thi-chi-ni-kar-wicay

มนตรี พิริยะกุล. (2558). ตัวแปรกำกับและตัวแปรคั่นกลางในตัวแบบสมการโครงสร้าง. **วารสารวิชาการเทคโนโลยีอุตสาหกรรม**, 11(3), 83-96.

เริงชัย ตันสุชาติ และ สุภาวดี ไชยชมภู. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของสหกรณ์ออมทรัพย์. **วารสารวิจัยและส่งเสริมวิชาการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้**, *29*(2), 72-82.

ศราวุธ สร้อยทอง. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. (บัญชีมหาบัณฑิต), มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สรัช เพิ่มยงค์. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายกับผลตอบแทนของดัชนีผลตอบแทนรวมรายอุตสาหกรรม (Industry TRI) ของประเทศไทย**. สารนิพนธ์ปริญญาการจัดการมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหิดล

สายธาร บุญปองหา. (2562). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

สุมาลี รามนัฏ. (2561). **การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงินในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง**. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย มหาวิทยาลัยบูรพา*, 10(2), 500

สมชาย สุภัทรกุล. (2554). **งบการเงิน : ข้อมูลสำหรับการสื่อสารและการตัดสินใจทางธุรกิจ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: คณะบุคคลอิเมจิเนียริ่ง

อัศวิณี เทพสวัสดิ์. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารเงินทุนหมุนเวียนกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อัญชลี เมืองเจริญ. (2561). **ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อุตสาหกรรมพลังงานและสาธารณูปโภค**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อาภัสชญา ดิเรกศิลป์. (2562). **โครงสร้างเงินทุนและคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภคในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย**. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

BIBLIOGRAPHY

Acheampong, N. K. (2013). The Effects of Foreign Bank Entry on Financial Performance of Domestic-owner Bank in Ghana. **The International Journal of Business and Finance Research**, 7(3), 93-104.

Amarjit Gill (2011). The Effect of Capital Structure on Profitability: Evidence from the Unites States. International. **Journal of Mangement**, 28(4), 3-15.

Bernanke, Ben S., & Blinder, Alan S. (1992). The Federal Funds Rate and the Channels of Monetary Transmission. . **American Economic Review**, 82(4), 901-921.

Brigham, E.F. and J.F. Houston. (2004). **Foudamentals of Financial Management.** 10th ed. Australia: Thomsan

Holthausen, R. W., & Watts, R. L. (2001). The relevance of the value-relevance literature for financial accounting standard setting. **Journal of accounting and economics,** 31(1-3), 3-75.

Kargin, S. (2013). The impact of IFRS on the value relevance of accounting information: Evidence from Turkish firms. **International Journal of Economics and Fonance**, 5(4), 71-80

Kraus, A., & Litzenberger, R. H. (1973). A state-preference model of optimal financial leverage. **The journal of finance,** 28(4), 911-922.

Nguyen, K.M. (2001). **Financial Management and profitability of small and medium enterprise**. Master Thesis in Doctor of Business Administration, Southern Cross University.

Nurazi, R., & Evans, M. (2005). An Indonesian study of the use of CAMEL(S) ratio as predictors of bank failure. **Journal of economic and social policy**, 10(1), 143-167.

Okwo, Enekwe & Okelue, U.D.. (2012). Financial Management as a Determinant of Prfitability: a Study of Selected Pharmaceutical Firms in Nigeria. **European Journal of Business and Mangement**, 2012(20), 28-36

Sathya, V., & Bright, A. O. (2020). Camels model analysis for district central co- operative banking enterprises in Andra Pradesh. **International Journal of Enterprise Network Management**, 11(3), 233-250.

Verghese, Sukhmani. (2016). **Evaluating Perfromance of Service Cooperative Bank : An Application of CAMEL Model**. Retrieved from www.indianjournaloffinance.co.in

Waraich, Titto. (2013). **PERFORMANCE EVALUATION OF COOPERATIVE BANKS OF PUNJAB: AN APPLICATION OF CAMEL MODEL IN TERMS OF CAPITAL ADEQUACY AND ASSET QUALITY**. Retrieved from www.ijtm.com>images>short_pdf

Yuksel, S., Dincer, H., & Hacioglu, U. (2015). CAMELS-based determinants for the credit rating of Turkish deposit banks. **International journal of finance and banking studies**, 4(4), 1-17.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive Statistics

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
DE	98	.3400	19.6370	2.800621	3.7600447
TAT	98	.050	2.650	.86132	.735343
SG	98	-34.820	138.110	8.46366	21.444851
OEP	98	-11.412	233.854	63.83597	34.845808
CR	98	.030	3.972	1.20598	.947450
PIR	98	0	1	.86	.352
ROE	98	-92.178	60.600	6.01803	15.532948
NPM	98	-237.370	74.561	11.75823	34.174931
TA	98	617.14	2945876.73	293497.3909	677428.00952
Valid N (listwise)	98				

2. Correlations

		DE	TAT	SG	OEP	CR	PIR	ROE	NPM	TA
DE	Pearson Correlation	1	.012	.013	.365**	-.303**	-.174	-.218*	-.207*	-.181
	Sig. (2-tailed)		.910	.898	.000	.002	.086	.031	.041	.074
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
TAT	Pearson Correlation	.012	1	.067	.276**	.813**	.084	.175	-.301**	-.434**
	Sig. (2-tailed)	.910		.514	.006	.000	.411	.084	.003	.000
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
SG	Pearson Correlation	.013	.067	1	-.102	-.098	.106	.234*	.135	-.071
	Sig. (2-tailed)	.898	.514		.318	.337	.297	.021	.186	.485
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
OEP	Pearson Correlation	.365**	.276**	-.102	1	.134	-.057	-.263**	-.326**	-.536**
	Sig. (2-tailed)	.000	.006	.318		.189	.578	.009	.001	.000
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
CR	Pearson Correlation	-.303**	.813**	-.098	.134	1	.049	.141	-.186	-.327**
	Sig. (2-tailed)	.002	.000	.337	.189		.631	.167	.067	.001
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
PIR	Pearson Correlation	-.174	.084	.106	-.057	.049	1	-.004	-.014	-.055
	Sig. (2-tailed)	.086	.411	.297	.578	.631		.969	.890	.594
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
ROE	Pearson Correlation	-.218*	.175	.234*	-.263**	.141	-.004	1	.545**	.022
	Sig. (2-tailed)	.031	.084	.021	.009	.167	.969		.000	.828
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
NPM	Pearson Correlation	-.207*	-.301**	.135	-.326**	-.186	-.014	.545**	1	.549**
	Sig. (2-tailed)	.041	.003	.186	.001	.067	.890	.000		.000
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98
TA	Pearson Correlation	-.181	-.434**	-.071	-.536**	-.327**	-.055	.022	.549**	1
	Sig. (2-tailed)	.074	.000	.485	.000	.001	.594	.828	.000	
	N	98	98	98	98	98	98	98	98	98

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

3. Coefficients

สมมติฐานที่ 1 ถึง สมมติฐานที่ 6

Coefficients[a]											
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	14.925	5.437		2.745	.007					
	DE	-.844	.504	-.204	-1.675	.097	-.218	-.173	-.157	.593	1.688
	TAT	8.495	4.122	.402	2.061	.042*	.175	.211	.193	.231	4.321
	SG	.126	.072	.174	1.747	.084	.234	.180	.164	.885	1.130
	OEP	-.117	.047	-.262	-2.462	.016*	-.263	-.250	-.231	.777	1.288
	CR	-3.136	3.318	-.191	-.945	.347	.141	-.099	-.089	.215	4.650
	PIR	-4.302	4.285	-.097	-1.004	.318	-.004	-.105	-.094	.936	1.069

a. Dependent Variable: ROE

Model Summary[b]										
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.445[a]	.198	.145	14.359197	.198	3.751	6	91	.002	2.028

a. Predictors: (Constant), DE, TAT, SG, OEP, CR, PIR

b. Dependent Variable: ROE

ANOVA[a]						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	4640.456	6	773.409	3.751	.002[b]
	Residual	18762.975	91	206.187		
	Total	23403.431	97			

a. Dependent Variable: ROE

b. Predictors: (Constant), DE, TAT, SG, OEP, CR, PIR

สมมติฐานที่ 7 ถึง สมมติฐานที่ 12

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	37.314	12.036		3.100	.003					
	DE	-1.073	1.115	-.118	-.963	.338	-.207	-.100	-.091	.593	1.688
	TAT	-14.684	9.124	-.316	-1.609	.111	-.301	-.166	-.152	.231	4.321
	SG	.238	.160	.150	1.490	.140	.135	.154	.141	.885	1.130
	OEP	-.189	.105	-.193	-1.797	.076	-.326	-.185	-.170	.777	1.288
	CR	2.803	7.346	.078	.382	.704	-.186	.040	.036	.215	4.650
	PIR	-3.786	9.486	-.039	-.399	.691	-.014	-.042	-.038	.936	1.069

a. Dependent Variable: NPM

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.434	.188	.135	31.786874	.188	3.520	6	91	.004	1.540

a. Predictors: (Constant), DE, TAT, SG, OEP, CR, PIR

b. Dependent Variable: NPM

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	21341.929	6	3556.988	3.520	.004
	Residual	91946.885	91	1010.405		
	Total	113288.815	97			

a. Dependent Variable: NPM

b. Predictors: (Constant), DE, TAT, SG, OEP, CR, PIR

สมมติฐานที่ 13 ถึง สมมติฐานที่ 18

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	5.629	1.987		2.833	.006					
	DE*TA	-7.337E-6	.000	-.356	-.538	.592	.003	-.056	-.056	.025	40.227
	TAT*TA	5.553E-6	.000	.021	.095	.925	.026	.010	.010	.229	4.371
	SG*TA	1.164E-7	.000	.032	.224	.823	.046	.024	.023	.550	1.818
	OEP*TA	-5.512E-8	.000	-.037	-.074	.941	.007	-.008	-.008	.044	22.612
	CR*TA	1.987E-5	.000	.359	.542	.589	.023	.057	.057	.025	40.179
	PIR*TA	4.730E-7	.000	.019	.076	.939	.019	.008	.008	.183	5.474

a. Dependent Variable: ROE

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.097	.009	-.056	15.961513	.009	.144	6	91	.990	1.784

a. Predictors: (Constant), DE*TA, TAT*TA, SG*TA, OEP*TA, CR*TA, PIR*TA

b. Dependent Variable: ROE

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	219.369	6	36.562	.144	.990
	Residual	23184.062	91	254.770		
	Total	23403.431	97			

a. Dependent Variable: ROE

b. Predictors: (Constant), DE*TA, TAT*TA, SG*TA, OEP*TA, CR*TA, PIR*TA

สมมติฐานที่ 19 ถึง สมมติฐานที่ 24

Coefficients[a]

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Correlations			Collinearity Statistics	
		B	Std. Error	Beta			Zero-order	Partial	Part	Tolerance	VIF
1	(Constant)	2.507	3.375		.743	.460					
	DE*TA	-4.013E-5	.000	-.885	-1.731	.087	.504	-.179	-.139	.025	40.227
	TAT*TA	.000	.000	-.328	-1.950	.054	.243	-.200	-.157	.229	4.371
	SG*TA	2.241E-6	.000	.276	2.542	.013	.505	.257	.205	.550	1.818
	OEP*TA	1.676E-6	.000	.509	1.328	.187	.482	.138	.107	.044	22.612
	CR*TA	.000	.000	.908	1.777	.079	.545	.183	.143	.025	40.179
	PIR*TA	6.362E-6	.000	.114	.603	.548	.489	.063	.049	.183	5.474

a. Dependent Variable: NPM

Model Summary[b]

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.640	.409	.370	27.116372	.409	10.512	6	91	.000	1.628

a. Predictors: (Constant), DE*TA, TAT*TA, SG*TA, OEP*TA, CR*TA, PIR*TA

b. Dependent Variable: NPM

ANOVA[a]

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	46376.731	6	7729.455	10.512	.000
	Residual	66912.084	91	735.298		
	Total	113288.815	97			

a. Dependent Variable: NPM

b. Predictors: (Constant), DE*TA, TAT*TA, SG*TA, OEP*TA, CR*TA, PIR*TA

ภาคผนวก ข

รายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 1/2550[2/]	17 ม.ค. 2550	กนง.	ปรับลด 25 bps	4.75
ครั้งที่ 2/2550	28 ก.พ. 2550	กนง.	ปรับลด 25 bps	4.50
ครั้งที่ 3/2550	11 เม.ย. 2550	กนง.	ปรับลด 50 bps	4.00
ครั้งที่ 4/2550	23 พ.ค. 2550	กนง.	ปรับลด 50 bps	3.50
ครั้งที่ 5/2550	18 ก.ค. 2550	กนง.	ปรับลด 25 bps	3.25
ครั้งที่ 6/2550	29 ส.ค. 2550	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 7/2550	10 ต.ค. 2550	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 8/2550	4 ธ.ค. 2550	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 1/2551	16 ม.ค. 2551	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 2/2551	27 ก.พ. 2551	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 3/2551	9 เม.ย. 2551	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 4/2551	21 พ.ค. 2551	กนง.	คง	3.25
ครั้งที่ 5/2551	16 ก.ค. 2551	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	3.50
ครั้งที่ 6/2551	27 ส.ค. 2551	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	3.75
ครั้งที่ 7/2551	8 ต.ค. 2551	กนง.	คง	3.75
ครั้งที่ 8/2551	3 ธ.ค. 2551	กนง.	ปรับลด 100 bps	2.75
ครั้งที่ 1/2552	14 ม.ค. 2552	กนง.	ปรับลด 75 bps	2.00
ครั้งที่ 2/2552	25 ก.พ. 2552	กนง.	ปรับลด 50 bps	1.50
ครั้งที่ 3/2552	8 เม.ย. 2552	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.25

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 4/2552	20 พ.ค. 2552	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 5/2552	15 ก.ค. 2552	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 6/2552	26 ส.ค. 2552	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 7/2552	21 ต.ค. 2552	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 8/2552	2 ธ.ค. 2552	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 1/2553	13 ม.ค. 2553	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 2/2553	10 มี.ค. 2553	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 3/2553	21 เม.ย. 2553	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 4/2553	2 มิ.ย. 2553	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 5/2553	14 ก.ค. 2553	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	1.50
ครั้งที่ 6/2553	25 ส.ค. 2553	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	1.75
ครั้งที่ 7/2553	20 ต.ค. 2553	กนง.	คง	1.75
ครั้งที่ 8/2553	1 ธ.ค. 2553	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	2.00
ครั้งที่ 1/2554[3/]	12 ม.ค. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	2.25
ครั้งที่ 2/2554	9 มี.ค. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	2.50
ครั้งที่ 3/2554	20 เม.ย. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	2.75
ครั้งที่ 4/2554	1 มิ.ย. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	3.00
ครั้งที่ 5/2554	13 ก.ค. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	3.25
ครั้งที่ 6/2554	24 ส.ค. 2554	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps.	3.50
ครั้งที่ 7/2554	19 ต.ค. 2554	กนง.	คง	3.50
ครั้งที่ 8/2554	30 พ.ย. 2554	กนง.	ปรับลด 25 bps	3.25

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 1/2555	25 ม.ค. 2555	กนง.	ปรับลด 25 bps	3.00
ครั้งที่ 2/2555	21 มี.ค. 2555	กนง.	คง	3.00
ครั้งที่ 3/2555	2 พ.ค. 2555	กนง.	คง	3.00
ครั้งที่ 4/2555	13 มิ.ย. 2555	กนง.	คง	3.00
ครั้งที่ 5/2555	25 ก.ค. 2555	กนง.	คง	3.00
ครั้งที่ 6/2555	5 ก.ย. 2555	กนง.	คง	3.00
ครั้งที่ 7/2555	17 ต.ค. 2555	กนง.	ปรับลด 25 bps	2.75
ครั้งที่ 8/2555	28 พ.ย. 2555	กนง.	คง	2.75
ครั้งที่ 1/2556	9 ม.ค. 2556	กนง.	คง	2.75
ครั้งที่ 2/2556	20 ก.พ. 2556	กนง.	คง	2.75
ครั้งที่ 3/2556	3 เม.ย. 2556	กนง.	คง	2.75
ครั้งที่ 4/2556	28-29 พ.ค. 56	กนง.	ปรับลด 25 bps	2.50
ครั้งที่ 5/2556	9-10 ก.ค. 56	กนง.	คง	2.50
ครั้งที่ 6/2556	21 ส.ค. 2556	กนง.	คง	2.50
ครั้งที่ 7/2556	16 ต.ค. 2556	กนง.	คง	2.50
ครั้งที่ 8/2556	27 พ.ย. 2556	กนง.	ปรับลด 25 bps	2.25
ครั้งที่ 1/2557	22 ม.ค. 2557	กนง.	คง	2.25
ครั้งที่ 2/2557	12 มี.ค. 2557	กนง.	ปรับลด 25 bps	2.00
ครั้งที่ 3/2557	23 เม.ย. 2557	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 4/2557	18 มิ.ย. 2557	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 5/2557	6 ส.ค. 2557	กนง.	คง	2.00

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 6/2557	17 ก.ย. 2557	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 7/2557	5 พ.ย. 2557	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 8/2557	17 ธ.ค. 2557	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 1/2558	28 ม.ค. 2558	กนง.	คง	2.00
ครั้งที่ 2/2558	11 มี.ค. 2558	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.75
ครั้งที่ 3/2558	29 เม.ย. 2558	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.50
ครั้งที่ 4/2558	10 มิ.ย. 2558	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 5/2558	5 ส.ค. 2558	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 6/2558	16 ก.ย. 2558	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 7/2558	4 พ.ย. 2558	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 8/2558	16 ธ.ค. 2558	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 1/2559	3 ก.พ. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 2/2559	23 มี.ค. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 3/2559	11 พ.ค. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 4/2559	22 มิ.ย. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 5/2559	3 ส.ค. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 6/2559	14 ก.ย. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 7/2559	9 พ.ย. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 8/2559	21 ธ.ค. 2559	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 1/2560	8 ก.พ. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 2/2560	29 มี.ค. 2560	กนง.	คง	1.50

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 3/2560	24 พ.ค. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 4/2560	5 ก.ค. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 5/2560	16 ส.ค. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 6/2560	27 ก.ย. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 7/2560	8 พ.ย. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 8/2560	20 ธ.ค. 2560	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 1/2561	14 ก.พ. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 2/2561	28 มี.ค. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 3/2561	16 พ.ค. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 4/2561	20 มิ.ย. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 5/2561	8 ส.ค. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 6/2561	19 ก.ย. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 7/2561	14 พ.ย. 2561	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 8/2561	19 ธ.ค. 2561	กนง.	ปรับขึ้น 25 bps	1.75
ครั้งที่ 1/2562	6 ก.พ. 2562	กนง.	คง	1.75
ครั้งที่ 2/2562	20 มี.ค. 2562	กนง.	คง	1.75
ครั้งที่ 3/2562	8 พ.ค. 2562	กนง.	คง	1.75
ครั้งที่ 4/2562	26 มิ.ย. 2562	กนง.	คง	1.75
ครั้งที่ 5/2562	7 ส.ค. 2562	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.50
ครั้งที่ 6/2562	25 ก.ย. 2562	กนง.	คง	1.50
ครั้งที่ 7/2562	6 พ.ย. 2562	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.25

การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ของคณะกรรมการนโยบายการเงิน (ต่อ)

ครั้งที่	วันที่	การประชุม	มติ กนง.	อัตราดอกเบี้ยนโยบาย
ครั้งที่ 8/2562	18 ธ.ค. 2562	กนง.	คง	1.25
ครั้งที่ 1/2563	5 ก.พ. 2563	กนง.	ปรับลด 25 bps	1.00
	20 มี.ค. 2563	กนง. นัดพิเศษ	ปรับลด 25 bps	0.75
ครั้งที่ 2/2563	25 มี.ค. 2563	กนง.	คง	0.75
ครั้งที่ 3/2563	20 พ.ค. 2563	กนง.	ปรับลด 25 bps	0.50
ครั้งที่ 4/2563	24 มิ.ย. 2563	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 5/2563	5 ส.ค. 2563	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 6/2563	23 ก.ย. 2563	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 7/2563	18 พ.ย. 2563	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 8/2563	23 ธ.ค. 2563	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 1/2564	3 ก.พ. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 2/2564	24 มี.ค. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 3/2564	5 พ.ค. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 4/2564	23 มิ.ย. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 5/2564	4 ส.ค. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 6/2564	29 ก.ย. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 7/2564	10 พ.ย. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 8/2564	22 ธ.ค. 2564	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 1/2565	9 ก.พ. 2565	กนง.	คง	0.50
ครั้งที่ 2/2565	30 มี.ค. 2565	กนง.	คง	0.50

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	ร้อยตรี มงคล มูลคำ
วันเดือนปีเกิด	3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536
สถานที่เกิด	จังหวัดศรีสะเกษ
ประวัติการศึกษา	ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ตำแหน่งปัจจุบัน	นายทหารรับจ่ายเงิน มณฑลทหารบกที่ 36
	ค่ายพ่อขุนผาเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	238 หมู่ 18 ตำบลสังเม็ก อำเภอกันทรลักษ์
	จังหวัดศรีสะเกษ 33110